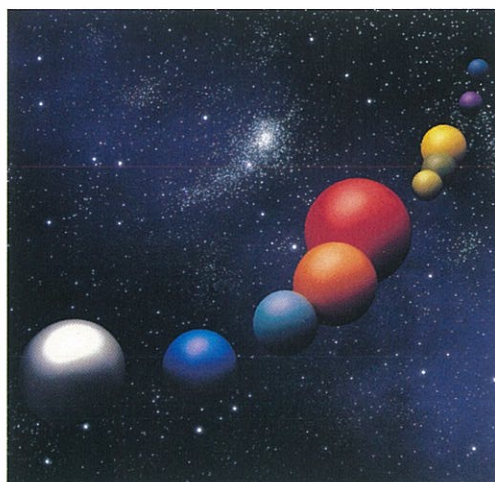

ÅRSREDOVISNING 1989

SANDVIK

Innehåll

1989 i sammandrag	1
Kort om Sandvik	2
Organisation	3
Koncernchefens kommentar	4
Hårdmetall	6
Sandvik Coromant	8
Sandvik Rock Tools	10
Sandvik Hard Materials	12
Sandvik Steel	14
Sandvik Saws and Tools	16
Sandvik Process Systems	18
Förvaltningsberättelse	20
Koncernens resultaträkning	24
Koncernens finansieringsanalys	25
Koncernens balansräkning	26
Redovisning moderbolaget	28
Redovisningsprinciper	30
Tillämpning av US GAAP	31
Noter och kommentarer	32
Personal	37
Aktieinnehav	38
Vinstdisposition	41
Revisionsberättelse	41
Styrelse och revisorer	42
Koncernledning, staber och servicebolag	43
Affärsenheter	44
Sandvik-aktien	46
Bolagsstämma. Utbetalning av utdelning	47
Fem år i sammandrag	48

OMSLAGSBILDEN

Inom Sandvik befinner vi oss på upptäcktsfärd i materiens universum.

För oss är det en resa utan slut. Det gäller att ständigt utveckla och marknadsföra nya och existerande materialtyper för att möta kundernas ökande krav. Och vi har varit framgångsrika.

Hela tiden är materialkunnandet vår ledstjärna.

1989 i sammandrag

- Sandviks materialkunnande skördar framgångar i en god investeringskonjunktur som fortsätter in i 1990.
- Koncernvinsten överträffade 1988 års rekordnivå trots att nickelprisvariationerna påverkade Sandvik Steels resultat negativt. Vinst per aktie ökade med 16%.
- Justerat eget kapital ökade med 34% till 9.412 MSEK.
- Fortsatta marknadsframgångar för lönsamma Sandvik Coromant.
- Genombrott för Sandvik Process Systems på nya marknader för grönsakstorkar och sorteringsanläggningar. Orderböckerna välfyllda för 1990 och framåt.
- Seco Tools börsintroducerades och finns nu på AI-listan. Sandvik kvarstår som majoritetsägare.

	1989	1988
Orderingång, MSEK	18.901	17.440
Fakturerad försäljning, MSEK	18.769	16.413
varav utanför Sverige, %	92	91
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	2.869	2.812
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,8	25,1
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, % .	22,8	24,7
Resultat per aktie, SEK	34:55	29:80
Utdelning per aktie, SEK	7:50*	6:00
Antal anställda 31.12	26.779	26.501

* enl. förslag

Kort om Sandvik

Sandvik-koncernen är ett av Sveriges största exportföretag och verksam över hela världen genom 160 bolag i 50 länder. Koncernen har 27.000 anställda och en omsättning på cirka 19 miljarder kronor.

Sedan starten 1862 har Sandvik utvecklats från ett mellansvenskt stålverk till ett mångsidigt materialteknikföretag med stark internationell inriktning. Två faktorer som i hög grad bidragit till denna utveckling är en ständig produktförnyelse med inriktning på avancerad teknologi och en målmedveten satsning på internationell marknadsföring i nära kontakt med kunder över hela världen.

Koncernens verksamhet omfattar sex separata affärsområden: Sandvik Coromant, Sandvik Rock Tools, Sandvik Hard Materials, Sandvik Steel, Sandvik Saws and Tools samt Sandvik Process Systems.

Över 90% av försäljningen sker utanför Sverige. Med lokal tillverkning, lagerhantering, distribution, teknisk service och effektiva leveranssystem kan Sandvik ge sina kunder den närservice de kräver.

Varje år satsas ca 4% av den totala omsättningen i forskning och utveckling av nya produkter och produktionsmetoder.

SANDVIK COROMANT

Sandvik Coromant är världens ledande leverantör av hårdmetallverktyg för svarvning, fräsning och borring till de flesta typer av verkstadsindustrier. Verksamheten omfattar inte bara verktyg utan har på senare år utvidgats till ett bredare engagemang inom metallbearbetningen. En kontinuerlig utvidgning och förnyelse av produktsortimentet och ett ökat samarbete med kunder och maskintillverkare över hela världen har även lett till utveckling av kompletta system och verktygslösningar för såväl manuell som automatiserad bearbetning.

SANDVIK ROCK TOOLS

Inom bergborrningstekniken har Sandvik länge varit världsledande. Sandvik Rock Tools är det affärsområde inom koncernen som har kunnandet på detta område.

Produkterna för slående borring omfattar bland annat helstångsborrar, skarvborrtrrustningar och sänkborrhullstrrustningar, inklusive hammare.

En specialitet inom området roterande krossande borring är stigortsutrustning, som används inom såväl gruvor som anläggningsindustri.

Produktprogrammet omfattar också borrhullstrrustningar med diamantförsedda skär för oljeborring. För lösbergsborring har företaget utvecklat mineralbrytningsverktyg, som används tex inom kolbrytning och asfaltfräsning.

SANDVIK HARD MATERIALS

Sandvik Hard Materials har som grundidé att utnyttja hårdmetallens unika kombination av hårdhet, seghet och slitstyrka inom olika användningsområden.

Ämnen och halvfabrikat i stora serier för standardiserade hårdmetallverktyg är ett viktigt område. Ett annat är konstruktionsdetaljer och formningsverktyg. Affärsområdet är också en betydande leverantör av hårdmetallvalsar för varmvalsning av tråd, stång och rör.

Sandvik Hard Materials är en stor tillverkare av pulver för hårdmetalltillverkning, för att tillgodose egna behov och för försäljning till andra förbrukare.

Verksamheten omfattar också produkter i nya hårda material, tex konstruktionskeramer.

SANDVIK STEEL

Sandvik Steel har en mer än hundraårig erfarenhet som tillverkare av kvalificerade stål. Den största produktgruppen är rör och rostfritt stångstål för industrier med stora krav på tillförlitlighet och säkerhet: kemisk och petrokemisk industri, kraftindustri samt olje- och gasutvinning m m. En annan specialitet är nickel-, titan- och zirkoniumlegeringar för mycket kvalificerade ändamål, som tex rör för kärnkrafts- och flygindustrin.

Band- och trådprodukter av höglegerade stål återfinns inom olika användningsområden världen över. Sågar, rakblad och rostfria fjädrar är välkända exempel. Affärsområdet är också en ledande tillverkare av band och tråd för precisionsändamål inom bil-, elektronik-, tele- och kraftindustri och för medicinska ändamål.

SANDVIK SAWS AND TOOLS

Sandvik Saws and Tools levererar dagligen över 500.000 sågar, sågblad och andra verktyg och är därmed en av världens största tillverkare inom sitt område.

Hantverkare och hobbynickare erbjuds ett brett sortiment av handverktyg och verktyg för elhandmaskiner. Metallsågar, hålsågar och filar används främst inom verkstadsindustrin. Trädgårdssaxar, sågar och andra redskap för beskärning och vård köps av yrkesodlare och amatörer. Till skogsindustrin levereras kedjor och svärd för motorsågar och processorer liksom handverktyg och skyddsutrustning.

SANDVIK PROCESS SYSTEMS

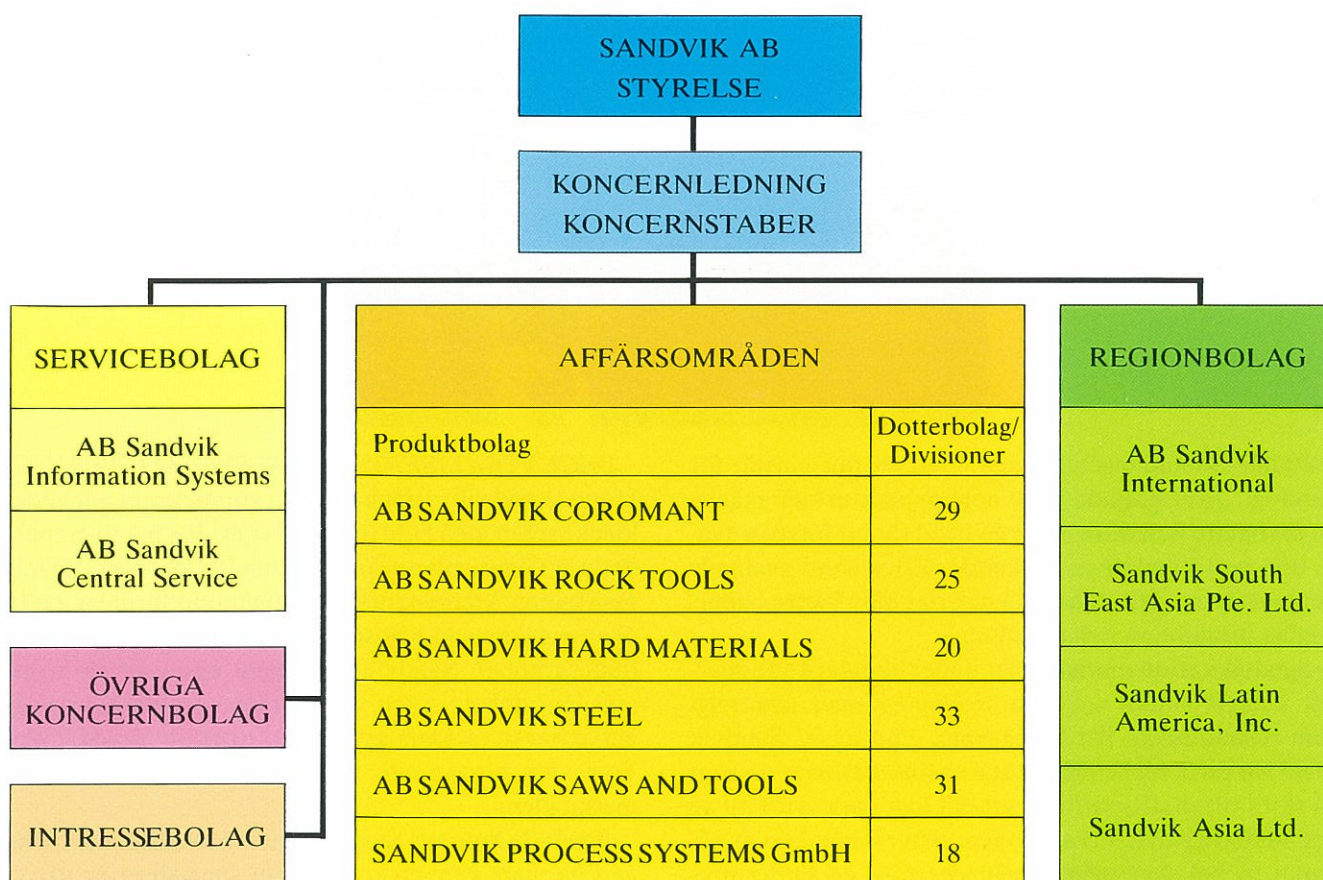
Transportband av stål fanns redan i seklets början med på Sandvik-koncernens tillverkningsprogram.

Stålbånd av hög kvalitet är fortfarande affärsområdets basaffär och förekommer i såväl enkla transportband som sofistikerade processanläggningar.

Sandvik Process Systems konstruerar och marknadsför processanläggningar för livsmedelsindustri och kemisk industri samt för höghastighetssortering av paket.

I de flesta anläggningarna ingår transport- eller processband av stål, affärsområdets viktigaste komponent.

Organisation

AFFÄRSOMRÅDEN

Basen i Sandviks organisation utgörs av sex separata affärsområden som svarar för utveckling, produktion och försäljning av koncernens produkter. Varje affärsområde leds av ett produktbolag, som på alla stora marknader har egna dotterbolag eller divisioner i gemensamma Sandvik-bolag.

REGIONBOLAG

Utanför huvudmarknaderna marknadsförs Sandviks produkter av fyra regionbolag:

AB Sandvik International, med huvudkontor i Sandviken, ansvarar för marknadsföringen i bl a Sovjetunionen, Östeuropa, Folkrepubliken Kina, Mellanöstern samt Afrika utom Sydafrika. Företaget ansvarar även för försäljning och uppförande av anläggningsprojekt, dvs nyckelfärdiga fabriker m m, inom sitt marknadsområde.

Sandvik Latin America, Inc., lokaliserat till Miami, USA, ansvarar för marknadsföringen i Latinamerika utom Mexico, Argentina och Brasilien. Inom regionen drivs verksamheten i stor utsträckning genom lokala dotterbolag.

Sandvik South East Asia Pte. Ltd., med huvudkontor i Singapore, ansvarar för marknadsföringen av koncernens produkter i Sydostasien via lokala dotterbolag och agenter.

Sandvik Asia Ltd. i Poona, Indien, utvecklar, tillverkar och marknadsför hårdmetallprodukter för Indien, Sri Lanka, Bhutan och Nepal via egna försäljningskontor och agenter.

SERVICEBOLAG

För gemensam service finns två speciella resultatansvariga bolag där de största kunderna utgörs av de svenska Sandvik-enheterna, men tjänster säljs även till dotterbolag utanför Sverige och till externa kunder.

AB Sandvik Central Service arbetar i huvudsak inom områdena logistik, personal, ekonomi, fastighetsförvaltning samt information och reklam.

AB Sandvik Information Systems tillhandahåller tjänster inom systemutveckling, datateknik, datadrift, tele- och datakommunikation samt datautbildning.

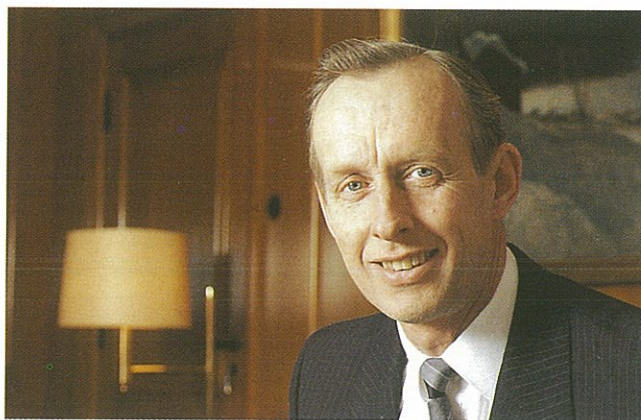
ÖVRIGA ENHETER

Sandviks organisation innefattar dessutom ett antal intressebolag, vilkas verksamhet i allmänhet tillhör något av affärsområdena.

I gruppen övriga bolag ingår genom koncernledningen styrda bolag eller bolagsgrupper med från de sex affärsområdena skild marknadsstrategi.

Sandviks styrelse, koncernledning, stabschefer och servicebolagschefer presenteras på sid 42-43.

Sandvik, Sverige och Europa i globalt perspektiv

1980-talet kunde avslutas med ännu ett fint vinstår för Sandvik. Året började i full högkonjunktur och många medarbetare fick offra mycken fritid för att försöka svara upp mot kundernas önskemål. Efter hand svalnade konjunkturen i Nordamerika och det blev bättre balans mellan produktion och försäljning.

Sandviks affärsområden har under 80-talet kontinuerligt kunnat stärka sina marknadspositioner samtidigt som resultatnivån har förbättrats. Vad avser Sandvik Steel har dock nickelprisets starka fluktuationer orsakat så stora resultatvariationer att det kan vara svårt att se den underliggande utvecklingen. Eftersom inköp av råvaran nickel sker många månader före en färdig produktionsleverans till kund, medförde 1988 års råvaruprisuppgång stora lagervinster (ca 250 MSEK). När priserna under 1989 föll tillbaka, uppstod motsvarande lagerförluster (ca 100 MSEK). Om man tar genomsnittet för de båda åren, ger vårt verkstadsbetonade Sandvik Steel en avkastning på sysselsatt kapital på ca 23%. Allt större del av vinsten kommer från verksamheter utanför Sverige. De senaste årens lönespiral i Sverige har inte kunnat kompenseras med motsvarande produktivitetshöjningar. En stigande inflation ger visserligen kortsiktigt inflationsvinster från lagren, men samtidigt ökar naturligtvis förräntningskravet.

ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR ÖKAD PRODUKTIVITET

Den ovan nämnda effekten har också drabbat Sandvik Saws and Tools, som har en dominerande andel av sin produktion lokaliserad till ett flertal mindre orter i Sverige. Lönsamheten har fallit under 1989 och verksamheten ger en avkastning av 14% på sysselsatt kapital. Ett åtgärdsprogram har satts in för att återställa lönsamheten.

Världens största sågfabriker i Lidköping (metallsågar) och Bollnäs (handsågar) provar nya vägar för att förbättra produktiviteten. Andra mera arbetskraftsintensiva enheter måste tillgripa alternativet att flytta produktion till länder med bättre relation mellan produktivitet och lönekostnad.

DECENTRALISERING OCH SPECIALISERING

I första hand vill vi dock försöka kompensera nackdelar i lönekostnad med höjd produktivitet. Ett bra exempel på detta är Gimo-enheten inom Sandvik Coromant. Där har man kunnat kombinera storskalighetens fördelar med ett ökat engagemang hos små självstyrande specialiserade flödesgrupper. Sandvik Coromant uppvisar en mycket god lönsamhet. Även den övriga hårdmetallverksamheten har utvecklats gynnsamt, trots att Sandvik Rock Tools för närvarande möter en hård konkurrens på marknaden.

Sandvik Process Systems med huvudkontor i Stuttgart har tack vare en konsekvent specialisering utvecklats mycket positivt och uppvisar för 1989 ett synnerligen gott resultat.

SVERIGE INFÖR 90-TALET

Även om endast 8% av Sandviks försäljning sker i Sverige, har vi ändå cirka hälften av produktionen i landet. Utvecklingen i Sverige är därför på kort sikt viktigare för oss än i något annat enskilt land. Utsikterna inför 90-talet är tyvärr inte särskilt ljusa:

- Sverige inleder decenniet med en kraftigt försämrad bytesbalans.
- Arbetskraften i Sverige tenderar att vara verksam färre och färre timmar, alltför många i offentlig tjänst.
- Konkurrens om arbetskraft, såväl inom näringslivet som mellan olika delar av den offentliga sektorn, har drivit fram en osund lönespiral – trots enighet mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och regering att detta är av ondo.

Den föreslagna skattereformen är en ljusglimt, som dels kan förmå företagen att stanna kvar i Sverige, dels gör det lönsamt för individen att arbeta mera. Om reformen kunde kombineras med flera åtgärder med analog effekt, skulle man kunna locka fram en väsentlig, dold arbetskraftsresurs för Sveriges exportindustri, och samtidigt förhoppningsvis erhålla en sund konkurrens om arbetstillfällena och därmed bromsa lönestegringarna.

Att vår svenska industri måste kunna täcka sitt elkraftbehov till konkurrenskraftiga priser borde vara en självklarhet. Detta kan inte genomföras utan en fortsatt utbyggnad av elkraftproduktionen eftersom såväl ökad produktivitet som förbättrad miljö medför ett ökat behov av elkraft.

Sandvik kommer successivt att anpassa sin produktionslokalisering i Europa med hänsyn till hur effektivt våra stora enheter kan fungera i Sverige.

DET GLOBALA PERSPEKTIVET

Jag har vid bedömningen av Sverige som lämpligt tillverkningsland utgått ifrån att vårt land på ett eller annat sätt kommer att vara en fullvärdig medlem av ett enat Europa. Om inte Sverige kan exportera fritt till Europa, måste vi, liksom de flesta stora svenska företagen, radikalt ändra våra investeringsplaner i Sverige.

Europa kan betraktas som en D-marktdominerad valutazon och vår svenska valuta bör så snart det är möjligt knytas fastare till det europeiska valutasamarbetet.

Jag tror således på ett enat Europa men kan se en risk för motsättningar med de andra stora valutablocken, nämligen dollar-zonen i Nordamerika och yen-zonen i borte Asien. Övriga delar av världen kommer tillsvidare att spela en underordnad roll i det globala perspektivet. Skulle motsättningarna mellan valutablocken leda till ökade handelshinder, är det viktigt för Sverige att tillhöra Europa-blocket.

För Sandvik finns det goda skäl att balansera sin närvaro i dessa block. Vår stora förädling i USA, upp till 75%, har t ex gjort oss mindre känsliga för dollarns fluktuationer. Ett annat skäl är att det fortfarande finns starka psykologiska handelshinder, som begränsar våra marknadsandelar om vi inte har tillräcklig produktion inom respektive zon. Vår relativt stora andel produktion i Nordamerika kommer vi att söka bibehålla. Samtidigt avser vi att öka vår andel i yen-zonen och stärka våra marknadsinsatser i denna snabbt växande del av världen.

UTVECKLINGEN DE NÄRMASTE ÅREN

Under senare hälften av 1980-talet har världsekonomin vuxit förhållandevis starkt. Det finns anledning att tro att tillväxten blir svagare i början av 90-talet, utan att därför på något sätt likna den svåra inledningen av 80-talet, vilken i sin tur orsakades av 70-talets inflationsekonomi.

Jag tror därför på några år av medelgod tillväxt för de mogna industribranscher där Sandvik har sin huvudsakliga verksamhet. I Nordamerika kommer tillväxten under 1990 att vara svag, medan den investeringsinriktade industrin i framförallt Tyskland och Japan kommer att ha en fortsatt stark utveckling.

Prissättningen på företag har efter hand skruvats upp. Under 1989 har det varit svårt att hitta några större lönsamma förvävsobjekt, men ett antal förvärv av mindre företag har gjorts inom områden där vi sett möjligheter till goda synergier. Vi fortsätter givetvis att söka sådana objekt samtidigt som den ökande kassan och den starka balansräkningen ger oss frihet att göra de satsningar vi finner nödvändiga för att konsolidera och bygga ut våra marknadspositioner globalt sett.

Sandviks mål är att bibehålla den goda lönsamhetsnivå, som uppnåtts under 1988-89, trots en förväntad långsammare tillväxt i ekonomin. För 1990 räknar vi med en faktureringsökning på cirka 5%. En närmare resultatprognos är svår att göra i det osäkra ekonomiska läge som Sverige befinner sig, men resultatet bör bli av samma storleksordning som 1989.

Sandviken i mars 1990

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör och koncernchef

Hårdmetallprodukterna svarar för över hälften av Sandvik-koncernens försäljning. Det är främst verktyg för svarvning, borrar och fräsning av metaller samt bergbörverktyg, konstruktionsdetaljer m.m.

Hårdmetall består av en noggrant sammansatt pulverblandning av slitstarka karbider och en seg bindemetall.

Hårdmetall

Vid hårdmetalltillverkningen krävs att kornen i pulverblandningen är sfäriska och lika stora.

	1989	1988
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	9.644	8.693
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	1.773	1.562
Balansomslutning 31.12, MSEK	8.742	7.725
Soliditet, %	51	52
Investeringar, MSEK	698	881
Antal anställda 31.12	14.447	14.248

Sandvik är världens ledande tillverkare av hårdmetallprodukter. Denna verksamhet svarar för över hälften av koncernens omsättning.

Hårdmetall är i motsats till t ex stål en pulvermetallurgisk produkt. Råvaran utgörs av en noggrant sammansatt pulverblandning som består av slitstarka karbider och en seg metall som bindemedel. Ursprungligen var det i huvudsak volframkarbid och kobolt som var den hårda respektive bindande komponenten.

Sammansättningen av dagens hårdmetall är mer komplex. Förutom volframkarbid används nu titan-, tantal- och niobkarbider. Den dominerande bindemetallen är fortfarande kobolt men även nickel och krom förekommer.

Pulvret pressas under högt tryck till ibland mycket komplicerade former och snäva toleranser. Vid den efterföljande sintringen, som sker vid ca 1.500°C, krymper pulverkroppen i volym med omkring 50%.

Efter sintringen blir hårdmetallen extremt hård men ändå seg. Denna unika kombination av hårdhet och seghet utnyttjas i produkter som skärande verktyg för metallbearbetning, stift till bergborrkronor och för konstruktionsdetaljer som utsätts för onormalt slitage.

Hårdmetallen kan göras ännu slitstarkare genom att ytan ges en tunn beläggning av keramikliknande material. Skär för metallbearbetning är ofta skiktbelagda.

Som komplement till hårdmetall har Sandvik även betydande resurser för utveckling och tillverkning av produkter i andra hårda material, t ex keramer och diamant.

Koncernens hårdmetallrörelse är organiserad i tre affärsområden: Sandvik Coromant, som tillverkar skärande verktyg, Sandvik Rock Tools, specialist på bergborrar, och Sandvik Hard Materials, som bl a gör konstruktionsdetaljer. Dessutom ingår den fristående företagsgruppen Seco Tools AB som fr o m 1989 är börsnoterad och utger egen redovisning.

Sandvik Coromant

Ledningsgrupp: Stående fr v Rune Nyberg, Mats Carlerös (vVD), Lars-Anders Nordqvist(vVD), Sten Jansson, Sven Blomberg. Sittande fr v Leif Sunnermalm(vVD), Clas Åke Hedström(VD).

1989

1989 var ännu ett starkt år för Sandvik Coromant. Vår avkastning på sysselsatt kapital översteg med mycket god marginal koncernens minimikrav på 20%. Faktureringen ökade med 11% (13) och i volym med 9% (12). På praktiskt taget samtliga marknader kunde vi öka eller försvara våra marknadsandelar och därmed ytterligare befästa vår världsledande position. Resultatet kunde också förbättras från föregående års rekordhöga nivå. Fortsatt stark försäljningsökning kunde noteras i Nordamerika i kombination med ökande andel direktförsäljning till slutkund enligt europeiskt mönster. Även i Europa var tillväxten genomgående mycket god. Utanför Europa var utvecklingen i Japan och Mexico särskilt gynnsam.

LEDER UTVECKLINGEN

En hörnsten i vår affärsstrategi är att vi skall vara, och också uppfattas som, världsledaren i branschen. Därför präglas alla delar av vår verksamhet av ständig förnyelse och utveckling, vilket är nyckeln till vår starka position och till fortsatta framgångar in på 90-talet. Vi avsätter årligen drygt 6% av vår försäljning till forskning och utveckling, eller i MSEK, flerfaldigt mer än vad någon av våra konkurrenter gör.

Utvecklingen av nya produkter är av central betydelse och våra utvecklingsinsatser spänner över ett brett spektrum. Vårt nya program för svarvning, med helt nya hårdmetallsorter och nya skärgeometrier, har visat sig mycket slagkraftigt och representerar högsta teknologinivå såväl konstruktions- som tillverkningsmässigt.

Den nya belagda fräsorten GC-A i kombination med en helt ny generation frässkär, "New Wave", är ett exempel på en banbrytande förnyelse och har stora förutsättningar att bli samma framgång som belagda svarv-

skär när de introducerades i början av 1970-talet. Vår strävan är att ge våra kunder branschens överlägset bästa service alltifrån förstklassig teknisk rådgivning och assistans till snabba och säkra leveranser. Därför satsar vi också betydande resurser för att utveckla vår

marknadsföring och kundservice med utnyttjande av modern logistik och datorstöd.

"AFFORDABLE AUTOMATION"

Utbyggnaden och utvecklingen av vår verksamhet inom området verkstadsautomation fortsatte planenligt. Vårt dotterbolag Sandvik Automation GmbH i Västtyskland lanserade en ny produktlinje för "Affordable Automation". Denna omfattar bl a sofistikerade PC-respektive VAX-baserade programvaror – Coroplan® och Corotas® – som revolutionerar metoderna för produktionsberedning och verktygsadministration.

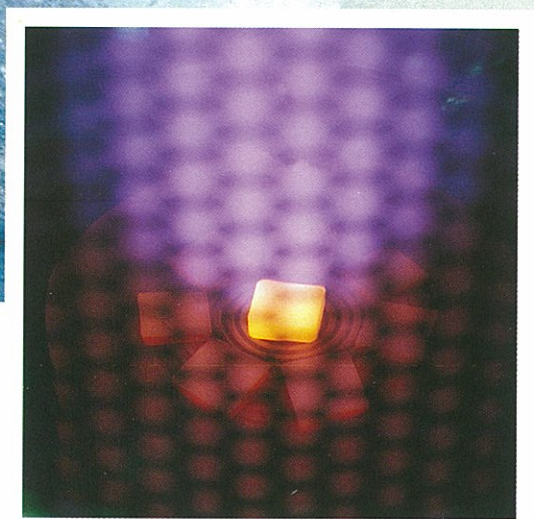
I början av året förvärvade Sandvik Coromant en minoritetspost i Automation Intelligence Inc., Orlando, USA. Detta företag, som är specialiserat på automationsprodukter och tjänster till främst bil- och flygindustrin, omsätter ca 75 MSEK och sysselsätter ca 155 specialister. Gemensamma utvecklings- och försäljningsaktiviteter öppnar intressanta perspektiv.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Ett konsekvent och målinriktat utvecklingsarbete, baserat på kundernas behov, och stora satsningar på ökad effektivitet, produktivitet och motivation i hela organisationen gör oss väl rustade att möta ett nytt decennium. Vi har goda förutsättningar att ytterligare stärka vår relativa konkurrenskraft och vår ledarposition, samtidigt som vi upprätthåller den goda lönsamhetsnivån.

En ny generation belagda fräskär har framgångsrikt lanserats under namnet "New Wave".

Diamantbeläggning av hårdmetallskär är exempel på ny teknik under utveckling.

Vid Teknikcentrum i Gimo satsas på vidareutbildning av ungdom i ny industriell miljö.

Nya automationsprodukter skapar förutsättningar för flexiblare produktion inom verkstadsindustrin.

Sandvik Rock Tools

1989

Konjunkturen för såväl gruvindustrin som anläggningsverksamheten har varit god under året. Marknaden har gynnat efterfrågan på Sandvik Rock Tools produkter och bidragit till en lyckosam start för vår nya marknadsorganisation.

Verktygen för slående borrar, som svarar för ca 60% av omsättningen, såldes tidigare exklusivt via en distributör. Distributörsförhållandet bröts 1 augusti 1989. Inför detta datum hade vi

byggt upp en egen marknadsorganisation med Sandvik-koncernens världsomspännande dotterbolagsnät som bas. Att arbeta med en egen säljorganisation ligger helt i linje med koncernens strategi.

Inom vår marknadsföring arbetar idag ca 200 personer – alla med lång branschfarenhet. Vi har också avtal med ett stort antal distributörer för att nå medelstora och små kunder.

Vid årets slut låg orderingångstakten inom slående borrar redan nära den nivå som erfordras för att bibehålla vår tidigare erövrade marknadsandel. Inom övriga produktområden har tillväxten fortsatt under 1989.

Kostnaderna för uppbyggnaden av den nya marknadsorganisationen har till fullo belastat årets resultat. Organisationen arbetade under årets sju första månader parallellt med den tidigare samarbetspartnern. Betydande kostnader för avveckling av samarbetet har också belastat resultatet, vilket innebär att detta blivit lägre än under tidigare år.

STRATEGI

Sandvik Rock Tools tillhör världens ledande tillverkare och leverantörer av bergbörningsverktyg för samtliga användningsområden. Vårt breda produktprogram täcker t ex verktyg för gruvindustri, anläggningsarbeten, vattenbörning, kolbrytning, fullareabörning och oljebörning.

På marknaden sker en stark utveckling av tekniken för att avverka berg och för att borra hål i berg och ovan-

Ledningsgrupp: Stående fr v Sigvard Björk, Lars Liljeblad, Göran Wijk, Hans Mårtensson, Sven-Olov Björktorp. Sittande fr v Ole Jakobsen (VD 5.3 1990), Lars Östholm (VD).

	1989	1988
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	1.581	1.292
Balansomslutning 31.12, MSEK	1.399	1.276
Soliditet, %	29	29
Investeringar, MSEK	146	366
Antal anställda 31.12	2.223	2.104

liggande jordlager. I många fall är verktygen begränsande för en teknikförnyelse. Sandvik Rock Tools har resurserna för att medverka i den utveckling som sker på alla teknikområden och på alla marknader. Produkterna skall produceras i rationella verkstäder och nå kunderna via en egen världsomspännande organisation.

PRODUKTUTVECKLING

Produktutvecklingen sker i nära samverkan med kunderna. I många fall ligger det

stora fördelar i ett intimt samarbete med maskintillverkare. I början av året tecknades ett avtal med det finländska företaget Tamrock i Tampella-koncernen om en omfattande gemensam produktutveckling. Avtalet berör i första hand området slående borrar men kan utvecklas till andra områden.

Genom förvärvet av Sandvik Mission i slutet av 1988, ett av världens ledande företag för sänkbörtrutrustning, har grunden lagts till en intensiv produktutveckling även på detta område.

Den egna produktutvecklingen har koncentrerats kring den nya patenterade uppfinningen DP-hårdmetall, som har starkt förbättrade slit- och seghetsegenskaper. Under året lanserades ett nytt borrarprogram med tre olika DP-sorter, som täcker flertalet befintliga borrarförhållanden.

Kombinationen av ett förnyat produktprogram och en ny egen organisation på marknaden ger oss ännu bättre möjligheter att tillfredsställa kundernas behov. Detta är en del av den framgång som redan har kunnat skönjas.

UTSIKTER INFÖR 1990-TALET

En svagare tillväxt inom gruvnäringen kan förutses som följd av sänkta metallpriser. Samtidigt pågår starka satsningar på infrastruktur och byggnation, varför vi räknar med en i stort sett oförändrad marknad 1990. Med hänsyn till vad som ovan sagts om extra kostnadsbelastningar 1989 av engångsnatur, räknar vi med att väsentligt förbättra vår lönsamhet 1990.

Under det senaste året har Sandvik Rock Tools byggt upp en egen världstäckande marknadsorganisation för vårt breda program av bergborrningsverktyg. Vi har nu över 200 personer, försäljningsingenjörer, teknisk servicepersonal m fl, på plats på de flesta marknader för den viktiga direktkontakten med kunderna. Här några exempel.

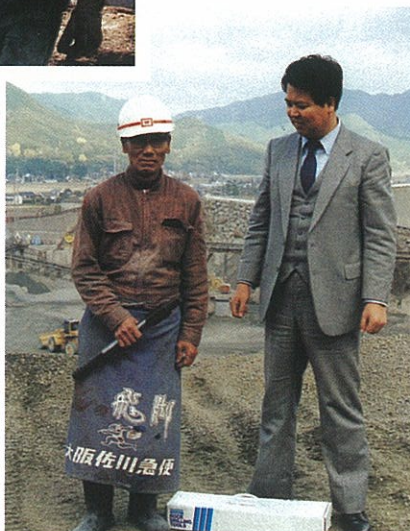

Canada. Claes Wikström hjälper till att borra hål för en ledning under en motorväg i British Columbia.

Brasilien. Ataliba Ramalho Filho på plats med våra produkter för produktionsborrning.

Japan. Kenji Funahashi (th) tillsammans med en borraripare i ett stort japanskt stenbrott.

Hongkong. Kent Chan (th) besöker en entreprenör som använder vår TUBEX-metod vid ett anläggningsarbete.

Sverige. Ronald Ericsson (vit hjälm) diskuterar bergborrning vid ett vägarbete utanför Stockholm.

USA. Lennart Johansson vid ett vattenborrningsprojekt i Pennsylvania.

Sandvik Hard Materials

FORTSATT FÖRÄNDRING UNDER 1989

Sandvik Hard Materials (SHM) har under de senaste åren genomgått en förvandling från ett i huvudsak internlevererande företag till ett externt affärsorienterat företag där idag 81% av verksamheten riktar sig till för Sandvik externa kunder. Affärerna med andra Sandvik-företag är nu helt baserade på marknadsmässiga kommersiella villkor och kommer framgent att omfatta 10–15% av verksamheten.

Som en del av SHMs strukturuomvandling har under de senaste åren strategiska företagsförvärv gjorts för att stärka företagets ställning inom EG samt i Asien och Australien.

Förändringsarbetet har under 1989 medfört avsevärda kostnader. Alla väsentliga strukturåtgärder i förvärvade företag har nu genomförts. Positiva produktivitetseffekter förväntas under 1990.

Den operativa verksamheten i övriga dotterbolag har utvecklats positivt och SHM har nu uppnått en stark position i flertalet europeiska länder samt i Australien och Taiwan, som därmed utgör ett brohuvud mot den asiatiska marknaden.

Två tredjedelar av SHMs produktion är från och med 1990 förlagda inom den europeiska gemenskapen samtidigt som produktionen i Sverige minskats till mindre än 15% av den totala verksamheten. SHM påverkas därmed endast begränsat av den ogynnsamma svenska kostnadsutvecklingen. Avkastningen på sysselsatt kapital har utvecklats gynnsamt och ligger strax under koncernmålet 20%.

MARKNAD OCH KONKURRENTER

Marknaden för SHMs produkter är i stort sett lika delad mellan marknadsområdena Europa, Nordamerika och övriga världen, där Japan och Sydostasien är dominerande. SHM är den största aktören på marknaden, såväl när man betraktar hela världen som vår hemmamarknad Europa. Konkurrentbilden är mycket splittrad med ett fåtal större aktörer i varje marknadsområde, samt ett stort antal lokala små företag. Knappast någon utom

Ledningsgrupp: Fr v Lars Wahlqvist (VD), Roland Setterberg, Jöran Bimer.

	1989	1988
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	744	703
Balansomslutning 31.12, MSEK	768	647
Soliditet, %	38	43
Investeringar, MSEK	117	34
Antal anställda 31.12	1.530	1.399

SHM täcker samtliga marknadsområden.

För att möta kundkrav och konkurrentbild verkar SHM efter två huvudstrategier:

- Produkter med viss grad av standardisering tillverkas i stora volymer vid ett fåtal tillverkningsenheter för global marknadsföring via egen säljorganisation.
- Kundenspecifika icke-standardprodukter, vanligtvis i mindre volymer, tillverkas i ett flertal lokala produktionsenheter och marknadsförs lokalt via egen säljorganisation.

På detta sätt kan vi möta såväl de få större konkurrenterna som de lokala aktörerna på marknaden och uppnå en effektiv produktion och distribution. Marknaden är genomgående utsatt för hård konkurrens och låga produktions- och distributionskostnader är avgörande för att uppnå god lönsamhet.

NYA PRODUKTER

De under slutet av 1988 introducerade varmvalsarna i ingjuten hårdmetall (CIC-valsar) har vunnit stort intresse. Ett nytt marknadssegment för hårdmetallvalsar har därmed inmutats, där stor framtida potential finns. Nya, mycket finkorniga, hårdmetallsorter avsedda för borrar inom den elektroniska industrin har lanserats liksom även korrosionsresistent hårdmetall avsedd för sågtänder till cirkelsågar. Båda områdena representerar stora marknadspotentialer. Keramiska tandkronor har kliniskt testats och utvecklingen av denna och andra avancerade keramprodukter fortgår.

UTSIKTER INFÖR 1990

Den ekonomiska och industriella aktiviteten förväntas avta under 1990 i de flesta av SHMs marknadsområden med lägre tillväxttakt som följd. Nya produkter tillsammans med effekten av genomförda rationaliseringar förväntas emellertid ge SHM möjligheter att öka sina marknadsandelar inom flera produktområden. Resultatet bör därför kunna bibehållas på 1989 års nivå.

I många helikoptrar sitter hårdmetalldetaljer från Sandvik i den utsatta kullleden mellan rotoraxel och rotorblad för att klara väder och vind och allt nötande material som virvlas upp från markytan.

Till den mycket effektiva knivskärparen från Fiskars levererar Sandvik trissorna i keramik som ger den skarpa eggen.

Black & Deckers nya eldrivna motorsåg Alligator™ har sågblad med hårdmetalltänder från Sandvik. De används vid sågning i material som sliter extra hårt på tänderna.

Vid ett 15-tal fabriker runt om i världen, som här i Taiwan, tillverkar Hard Materials produkter som är anpassade för att möta de lokala kundernas behov.

Sandvik Steel

MARKNADEN

Sandvik Steels fakturering ökade 1989 med 20% till 6.479 MSEK efter att 1988 ha ökat med 33%. Huvuddelen av faktureringsökningen 1989 berodde på ökade priser på legeringsämnen, framförallt nickel (se diagram motstående sida). Priset på nickel, som nådde en topp under första halvåret, låg vid årets slut betydligt lägre än vid utgången av 1988. Eftersom inköp av nickel och försäljning av slutprodukten sker med stort tidsavstånd, orsakar nickelpri svängningar lagerprisvinster och -förluster, som påverkar resultatredovisningen för Sandvik Steel.

I 1988 års resultat om 677 MSEK redovisades de råvaruprisbetingade vinsterna på ingående lager till 250 MSEK. 1989 års resultat om 420 MSEK har belastats med förluster motsvarande ca 100 MSEK. Om resultatet korrigeras för lagerprisvinster och -förluster får man en bättre uppfattning om den långsiktiga utvecklingen. Som ett genomsnitt över 1988-89 har avkastningen på sysselsatt kapital varit 23%. Vid en stigande inflation ökar kravet på detta avkastningsmått.

PRODUKTION – INVESTERINGAR

Kapaciteten utnyttjades under 1989 nära nog fullt ut. I Sverige medförde bristen på arbetskraft stora problem i produktionen och begränsade leveranstakten. Utlandsproduktionen ökade mera än moderbolagsproduktionen.

Investeringarna låg på en fortsatt hög nivå och inriktades mot kapacitetsökningar i trånga sektorer, rationaliseringar och kvalitetsförbättrande åtgärder.

- Vid stränggjutningen i Sandviken installerades elektromagnetisk omrörare.
- Smidespress och grovvalsverk moderniserades och ytterligare en skalsvarv togs i drift.
- Inom Rördivisionen installerades ett nytt stegvalsverk. Kapaciteten för zirkonium- och titanrör utökades både i Sandviken och i USA liksom härdningskapaciteten för tunna band i Sandviken.

Ledningsgrupp: Sittande frv Gunnar Grünbaum, Gunnar Folke(vVD), Gunnar Björklund(VD), Åke Axelson. Stående frv Bo Jonsson, Henrik Widmark, Lennart Ek.

	1989	1988
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	6.479	5.337
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	420	677
Balansomslutning 31.12, MSEK	4.993	4.358
Soliditet, %	40	36
Investeringar, MSEK	382	164
Antal anställda 31.12	6.813	6.543

Under året förvärvades Gunnebos rostfria trådrörelse med trådtragerier i Sverige och andelar i distributionsbolaget Amstek i USA. Förvärvet medförde ett faktureringsstillskott på 160 MSEK/år, samtidigt som förutsättningar skapas att kraftigt rationalisera den rostfria trådtillverkningen.

DISTRIBUTION – MARKNADSFÖRING

Sandvik Steel har inom sina produktområden en rationell distributionsapparat med egna lager vid dotterbolagen i alla viktiga indu-

striländer. Sandvik Steel är väl positionerat för att kunna utnyttja den ökade tillväxt som den gemensamma marknaden inom EG erbjuder. Detsamma gäller på den nordamerikanska marknaden där USA och Canada nu successivt minskar de interna handelshindren.

Under året skapades ett Europa-lager för svetstråd i Düsseldorf, som ger ökade möjligheter till snabb och effektiv service i Europa. Direktdistribution från centrala produktionslager ger ökad leveranssäkerhet med utnyttjande av moderna kommunikationssystem.

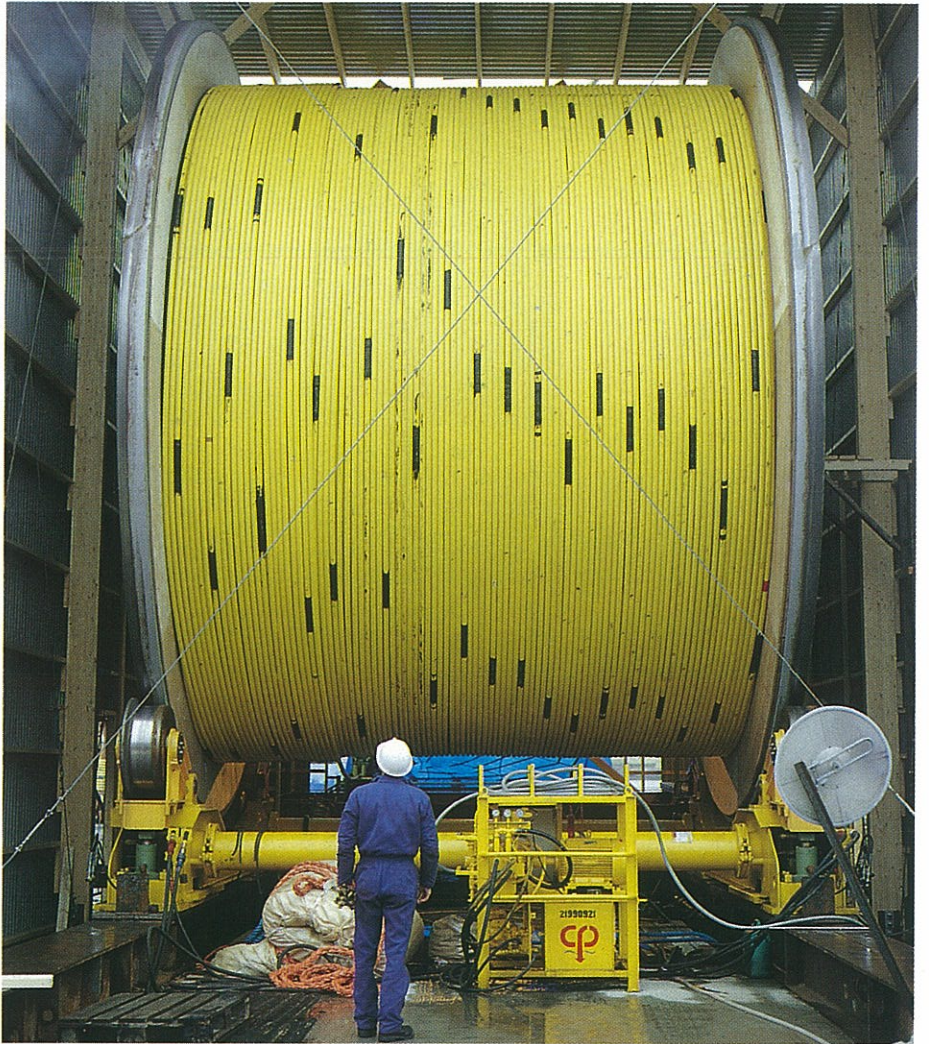
STRATEGI OCH UTSIKTER

Sandvik Steel fortsätter sin strategiska inriktning mot nischområden där vi kan vinna utvecklings-, tillverknings- eller distributionsfördelar. Tillväxt skall skapas även inom mogna produktområden genom företagsköp och ökad integration framåt. Direkt kontakt med viktiga slutförbrukare och distributörer ger en grund för en aktiv produktutveckling inom nya tillväxtområden.

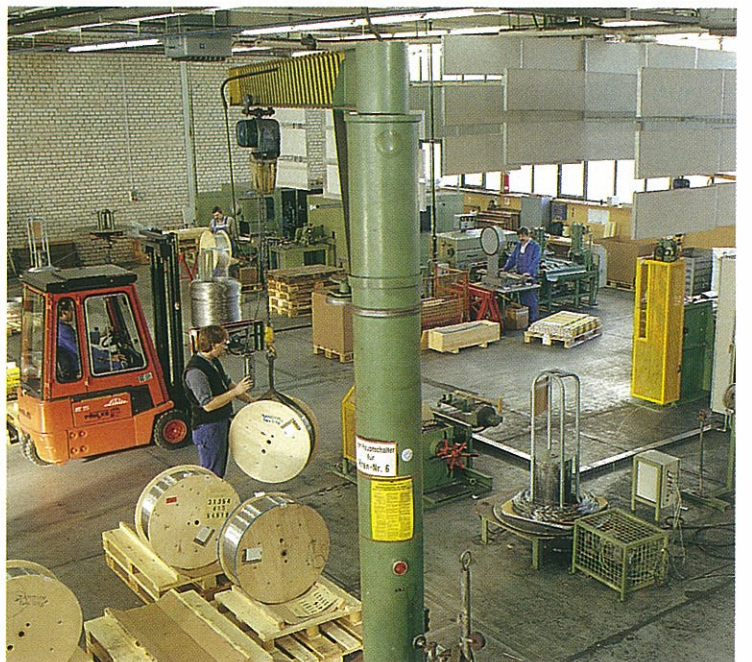
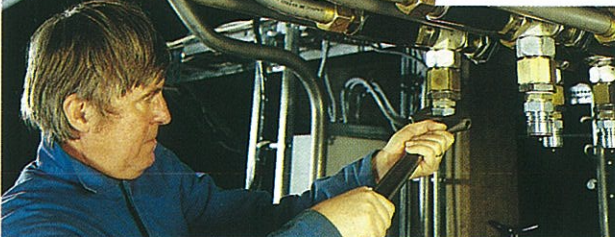
Under de senaste åren har en stabil lönsamhetsnivå etablerats, som ger en avkastning på väl över marknadsräntorna. Orderläget inför 1990 är fortfarande starkt för de investeringsrelaterade rörprodukterna medan en försvagning konstaterats för de mera konsumentnära band- och trådprodukterna. De marknadsmässiga förutsättningarna för att fortsatt kunna utveckla Sandvik Steel som en viktig och livskraftig del av materialkoncernen Sandvik bedöms som goda även för de närmaste åren.

Forskare vid Sandvik Steel fick 1989 års Wilhelm Haglund-medalj för utveckling av nya duplexa rostfria stål som har stor motståndskraft mot korrosion kombinerad med mycket goda hållfasthetsegenskaper.

Plastbelagda rör av denna typ används i ledningar för fjärrstyrning av reglerutrustningar på mycket stora djup vid utvinning av olja i Nordsjön. Utläggningen sker från spolar som innehåller 50.000 meter rör (th).

Duplexa rör används också i hydraulledningssystem för att öka säkerheten.

Nickelprisets utveckling under de tre senaste åren har starkt påverkat resultatet för Sandvik Steel.

Sandvik Steels nya center i Düsseldorf för färdigställning och distribution av svetsprodukter ökar konkurrenskraften på den europeiska marknaden.

Sandvik Saws and Tools

Ledningsgrupp: Stående fr v Peter Renwick, Nils Engström, Anders Ågren. Sittande: Göran Gezelius (VD).

	1989	1988
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	1.475	1.458
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	76	123
Balansomslutning 31.12, MSEK	945	882
Soliditet, %	49	49
Investeringar, MSEK	60	37
Antal anställda 31.12	1.782	1.991

1989

Resultatet har under året i det närmaste halverats jämfört med 1988 och motsvarar en avkastning på sysselsatt kapital av 14%.

Resultatförsämringen har två huvudorsaker:

Vi har byggt ut säljorganisationen i Storbritannien, Frankrike och USA, vilket ännu inte betalat sig genom ökade försäljningsvolymmer.

Vidare har produktionskostnaderna, särskilt i Sverige, stigit i högre takt än ökningen av våra försäljningspriser. Kostnadsökningstrenden har funnits under flera år, men tidigare delvis kunnat kompenseras genom ökade produktionsvolymmer. För 1989 ökade faktureringen exklusive strukturförändringar med 4 %, medan volymtillväxten stagnerat.

STRATEGI

Såväl användarna av våra produkter som våra kunder har två huvudkrav: Produkterna skall vara förstklassiga och skall vara lätt tillgängliga. Vårt mål måste därför vara: "Bra verktyg – alltid till hands".

Produkterna har främst professionella användare: yrkesmän inom byggnads- och tillverkningsindustri, reparation och underhåll, skogsbruk och trädgårdsnäring. Många av verktygen efterfrågas också av kvalitetsmedvetna hobbykunder.

Våra fyra produktområden har var sin huvuddistributionskanal, men säljs även i minst ytterligare en kanal.

Slutförbrukarna når vi genom industridistributörer, järnhandlare, varuhus, stormarknader m fl. Den mer

differentierade skogs- och trädgårdsdistributionen går via motorsågafackhandeln, trädgårdscentra samt jord- och skogsbrukskooperationen.

FÖRSÄLJNINGAR OCH FÖRVÄRV

Under året sålde Sandvik Saws and Tools rörelsegrenen träbandsågar till AB Sandvik Steel. Det innebär en fokusering på de fyra produktområdena metallsågar och filar, trähandverktyg, skogsverktyg och trädgårdsverktyg.

För skogsverktyg genomfördes under året den planerade struktureringen av Edsbyns Industri AB och det nordamerikanska förvärvet Windsor genom samordning av sortiment, produktion och marknadsföring. Det senare inom ramen för Sandviks internationella säljorganisation.

Under året förvärvades finska Viialan Viila och filrörelsen från engelska Stubs, vilket beräknas öka Sandvik Saws and Tools försäljning av filar med ca 40 MSEK 1990.

INFÖR 1990

Slaget om marknadsandelarna på 90-talet kommer att stå i distributionen. Under 1989 har därför flera omfattande projekt initierats för att ännu bättre motsvara kraven på säker, snabb och kostnadseffektiv distribution.

Vi räknar med en något högre försäljning 1990 och framför allt en långsammare kostnadsutveckling till följd av pågående rationaliseringsprojekt. Resultateffekterna får inte fullt genomslag redan 1990 men vinsten förväntas bli högre än 1989.

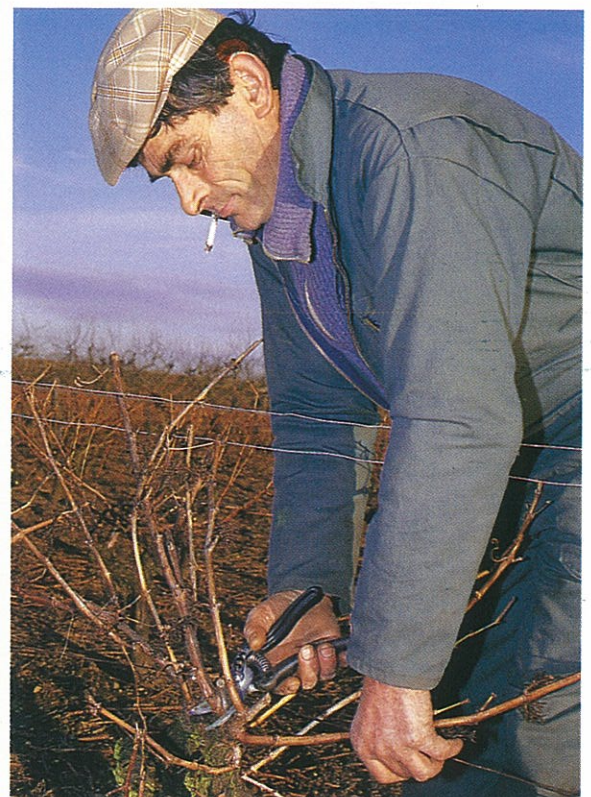
Vi är en av världens största tillverkare av sågar och sågblad för metallkapning, en ofta förekommande arbetsoperation inom olika industrier.

Vi tillverkar årligen över 5 miljoner hand-sågar för krävande uppgifter inom byggnadsindustrin, för reparation och underhåll m.m.

Inom området skogsverktyg samordnades verksamheten under namnet Sandvik Windsor. Produkterna täcker skogens hela kretslopp. Från planta till stubbe.

Vi har ett brett program av trädgårdsverktyg. Många vinodlare använder t ex våra sekatorer för att beskära vinstockarna.

Sandvik Process Systems

1989

Under sitt tjugonde verksamhetsår visade Process Systems en fortsatt god utveckling. Orderingsgången ökade med 28% och försäljningen med 17%. Resultatet ger en avkastning på sysselsatt kapital som med mycket god marginal överstiger koncernens minimikrav 20%.

Den positiva tillväxttenden den fortsatte för våra tre produktområden. Stålbånd, processanläggningar för industrin och sorteringsystem utgör basen för vår utveckling även under 1990-talet.

Huvuddelen, 52%, av affärsområdets aktiviteter hänförde sig till Europa, följt av Japan och Nordamerika. I Fjärran Östern utvecklades den koreanska marknaden mycket starkt, vilket motiverade öppnandet av en ny produktionsanläggning i Seoul för att tillvarata denna viktiga potential.

Livsmedelsindustrins ökande betydelse ledde till beslut om etablering av ett fjärde produktcenter, speciellt för livsmedelsindustrin, från den 1 januari 1990.

STÅLBAND

Stålbåndet är fortfarande den ideala lösningen när det gäller transport och processer inom traditionella användningsområden såsom bakning, kylning och spånski-veproduktion. Nya användningsområden tillkommer successivt, t ex produktion av dekorationslaminat. Trenden mot större och mera sofistikerade bandtransportörer resulterade i en stark tillväxt under 1989.

En större investering i en ny produktionslinje för breda band, vilken medför förhöjd bandkvalitet och kortare leveranstider, gör det möjligt att möta den ökande efterfrågan från spånski- och laminatindustrin.

PROCESSANLÄGGNINGAR, KEMISK INDUSTRI

Detta produktområde inkluderar solidifierings- och kylanläggningar för att omvandla smält material till flingor, granulat, strimlor och pastiller. Vår patenterade konstruktion och möjligheten att leverera nyckelfärdiga an-

Ledningsgrupp: Frv Pier Giorgio Bottacin, Erhard Milewski, Håkan Olofsson (VD), Herbert Würmseher, Rolf Hemlin,

	1989	1988
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	902	769
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	194	162
Balansomslutning 31.12, MSEK	684	621
Soliditet, %	56	47
Investeringar, MSEK	31	15
Antal anställda 31.12	581	543

läggningar gör att Rotoform-processen får anses vara det ideala valet för substanser som svavel, vaxer och hartser. Ett antal större anläggningar har installerats under året. En order på 46 Rotoform-enheter för svavel, värd ca 50 MSEK, erhöles nyligen i stark internationell konkurrens.

En ny generation av Rotoform pastilleringsanläggningar har lanserats. Enheterna kan hantera såväl ett bredare viskositetspektrum som mera korrosiva

produkter samt produkter med högre smältpunkter och med förslitande ingredienser.

SORTERINGSSYSTEM

Marknaden för sorteringsystem fortsatte att växa. Vår marknadsledande position i Japan försvarades väl och den mycket snabbt växande japanska speditiönsindustrin placerade ett flertal order. Bland många viktiga installationer kan nämnas ett matrissorteringssystem, som sorterar ca 20.000 paket per timme. Det pågående nära samarbetet med kurirserviceföretag i USA skapar basen för Process Systems möjligheter att konkurrera om en stor försäljningspotential under de kommande åren.

PROCESSANLÄGGNINGAR, LIVSMEDELSINDUSTRI

Den snabba utvecklingen under senare år av våra dehydratiseringsanläggningar, speciellt för torkning av frukt och grönsaker, resulterade 1989 i en försäljning på 92 MSEK. Som en följd härav etableras ett separat produktcenter, processanläggningar för livsmedelsindustri, lokaliserat till Milano, där även ett nytt testcenter för livsmedel öppnas under 1990.

INFÖR 1990

Vi startar 1990 med väl fyllda orderböcker och räknar med ökande försäljning och ett ytterligare förbättrat resultat.

Vid anläggningarna i Sandviken har installerats en ny ytbehandlingslinje för breda stålband.

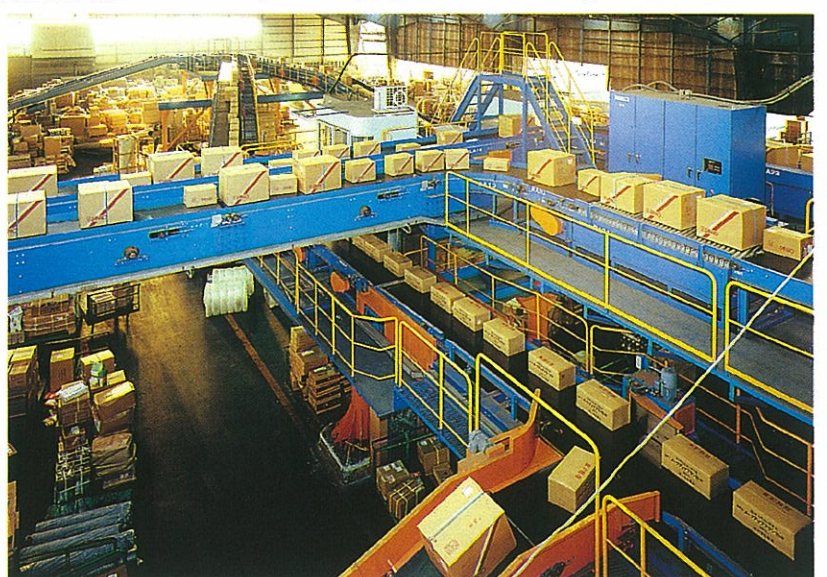

I Sandviks bandkylarsystem omvandlas smält material, t ex svavel, vaxer och hartser, till pastiller, flingor, strimlor och granulat.

Torkning av frukt och grönsaker (på bilden spenat) är ett snabbt växande område för våra processanläggningar.

En godsterminal i Tokyo sorterar 20.000 paket i timmen med hjälp av en sorteringsanläggning från Sandvik Process Systems.

Förvaltningsberättelse

MARKNADSLÄGE OCH FÖRSÄLJNING

	1989	1988	Föränd- ring %
Orderingång, MSEK	18.901	17.440	8
Fakturering, MSEK	18.769	16.413	14

1989 inleddes under en högkonjunktur, som efter hand svalnade i framför allt Nordamerika. Investeringsindustrin med tyngdpunkt i Centraleuropa och Japan åtnjöt en fortsatt stark efterfrågan under hela 1989.

Industriproduktionen inom OECD ökade med ca 3% och inflationen nådde ca 6%.

Efterfrågan på Sandviks produkter var genomgående god med undantag av några marknader med inre ekonomiska störningar, exempelvis större delen av Latinamerika, England, Norge och Korea.

Även om US-dollar började och slutade året på ungefär samma nivå har den varit genomsnittligt starkare under 1989 än 1988. Eftersom den svenska kronan också legat relativt starkt under året har det medfört att de europeiska valutorna i medeltal varit svagare mot SEK 1989 än 1988. Detta har givit en svagt negativ effekt på Sandviks fakturering mätt i svenska kronor.

Nedan sammanfattas faktureringen per marknadsområde respektive per produktområde:

Fakturering per marknadsområde	1989		1988		För- änd- ring%
	MSEK	andel %	MSEK	andel %	
Sverige	1.582	8	1.423	9	+9
EG	7.640	41	6.869	42	+11
Övriga Europa	1.750	9	1.359	8	+31
Europa totalt	10.972	58	9.651	59	+14
Nordamerika	3.354	18	2.988	18	+12
Latinamerika	1.114	6	1.033	6	+8
Afrika, Asien, Australien	3.329	18	2.741	17	+21
Koncernen totalt	18.769	100	16.413	100	+14

Fakturering per produktområde	1989		1988		För- änd- ring%
	MSEK	andel %	MSEK	andel %	
Hårdmetall	9.644	51	8.693	53	+11
Stål	6.479	35	5.337	32	+21
Sågar och Verktyg	1.475	8	1.458	9	+1
Process System	902	5	769	5	+17
Övrigt	269	1	156	1	
Koncernen totalt	18.769	100	16.413	100	+14

Affärsområdenas genomgångar sid 6–19 behandlar affärsförutsättningarna och försäljningsutvecklingen mer i detalj.

Redovisningen enligt ovan inkluderar effekten av strukturella förändringar. Efter justering för förvärvade och för avyttrade verksamheter ökade faktureringen med 11% jämfört med 1988 medan orderingången ökade 5%.

Faktureringen för de 10 största marknaderna blev:

Fakturering per marknad, MSEK	Förändring		
	1989	1988	%
USA	2.921	2.624	+11
Västtyskland	2.247	1.928	+17
Sverige	1.582	1.423	+11
Frankrike	1.555	1.525	+2
Storbritannien	1.273	1.199	+6
Italien	1.255	1.064	+18
Japan	1.042	884	+18
Australien	843	523	+61
Brasilien	697	606	+15
Canada	433	363	+19

FÖRETAGSFÖRÄRV, STRUKTURFÖRÄNDRINGAR OCH SAMARBETSAVTAL

Bolagsstämman beslöt den 11 maj 1989 att erbjuda Sandviks aktieägare att för varje femtal Sandvik-aktier köpa

en Seco Tools-aktie serie B för 60 kronor. Teckning skedde under tiden 1 juni – 10 juli och medförde att 38 % av Seco Tools samtliga aktier såldes av Sandviks dotterbolag Sandvik Invest AB.

Sandvik Rock Tools byggde upp en egen organisation för marknadsföring av verktyg för slående borrar. Verktygen såldes tidigare exklusivt via en distributör. Distributörsförhållandet bröts den 1 augusti 1989.

Sandvik Rock Tools och det finska företaget Oy Tampella Ab Tamrock ingick i januari 1989 ett avtal om långtgående tekniskt samarbete och informationsutbyte.

Följande övriga viktiga förvärv och avyttringar gjordes under året:

Resterande 50% av aktierna i Titan (Taiwan) Pty. Ltd. förvärvades i början av året från Broken Hill Proprietary, Australien. Bolaget, som omsätter ca 40 MSEK och har ca 120 anställda, ger Sandvik Hard Materials en möjlighet till inbrytning på den sydostasiatiska marknaden.

Aktier i vissa dotterbolag har förts över till ett bolag som förvärvades i januari 1989 och givits namnet Sandvik Invest AB.

Sandvik Steel träffade avtal med Gunab-koncernen (nu Gunnebo-koncernen) om överlåtelse av Affärsområde Stainless med bla Gunnebo Stainless AB, som har tillverkning av rostfri dragen tråd i Mjölby och Munkfors (50%).

I överlåtelsen ingick även Gunnebos försäljningsbolag i Holland och Österrike, fjädertrådsverksamheten i Gunnebos försäljningsbolag i England, Västtyskland och Frankrike samt Gunnebos andel i distributionsföretaget Amstek i USA.

Den rostfria verksamheten hade ca 160 MSEK i årlig fakturering och ca 200 anställda. Överlåtelsen skedde med verkan från den 1 januari 1989. Genom förvärvet stärker Sandvik Steel i betydande grad sin ställning som en av de dominerande tillverkarna av rostfri dragen tråd i världen.

I juni 1989 sålde Sandvik sitt 50-procentiga innehav av aktier i Uddeholm Strip Steel AB i Munkfors (USAB) till Uddeholm AB. USAB har ej konsoliderats av Sandvik. Samtidigt träffades ett flerårigt avtal om fortsatta leveranser av varmvalsade band från Sandvik till USAB.

Sandvik Rock Tools dotterbolag Sandvik Mission Drilling Products, Houston, USA, avyttrade produkt-

grenen Oil Field Products till National Oilwell. Mission Drilling Products förvärvades i oktober 1988. Genom avyttringen av denna, för Sandvik Rock Tools främmande, produktgren kan Mission herefter koncentrera sin verksamhet till sänkborrhustrustning.

Sandvik Saws and Tools avyttrade i augusti 1989 aktierna i dotterbolaget H.K. Porter, Mexico, till företagsledningen och en extern köpare. Avtal tecknades med företaget om distribution av Sandvik-produkter.

Sandvik Coromant förvärvade i augusti 1989 en minoritetspost i Automation Intelligence, Florida, USA. Företaget, som specialiserat sig på utrustning och system för datastyrning av produktionsutrustning, har en omsättning på ca 75 MSEK.

Sandvik Coromant förvärvade, som ett led i utvecklingen av verksamheten inom arbetsstyckehållande utrustning, Gordon N. Cameron Co., USA, med ca 15 anställda.

Sandvik Saws and Tools träffade i november överenskommelse om förvärv av tillgångarna i Viialan Viila Oy. Förvärvet förutsatte tillstånd från finska myndigheter vilket erhöles i februari 1990. Viialan tillverkar och marknadsför handfilor och nådde 1989 en omsättning på 40 MSEK och sysselsatte ca 150 personer.

Sandvik Saws and Tools förvärvade tillgångarna i Peter Stubs Ltd. i England. Peter Stubs marknadsför handfilor med en årlig omsättning av ca 12 MSEK.

De båda enheterna för handfilor kommer att samordnas med Saws and Tools verksamheter i Eskilstuna och Portugal.

RESULTAT OCH AVKASTNING

	1989	1988
Rörelseresultat		
efter avskrivningar, MSEK	2.816	2.708
D:o i % av fakturering	15,0	16,5
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	2.869	2.812
D:o i % av fakturering	15,3	17,1
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,8	25,1
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	22,8	24,7
Vinst per aktie, SEK	34:55	29:80

Definitioner sid 30.

Fakturering i MSEK, resultat efter finansiella intäkter och kostnader i MSEK och % av fakturering (nettomarginal) utvecklades enligt följande per kvartal:

	Fakturering MSEK	Resultat MSEK	Nettomar- ginal %
1988: 1:a kvartalet	3.852	600	16
2:a kvartalet	4.031	635	16
3:e kvartalet	3.925	652	17
4:e kvartalet	4.605	925	20
1989: 1:a kvartalet	4.659	705	15
2:a kvartalet	4.833	781	16
3:e kvartalet	4.288	654	15
4:e kvartalet	4.989	729	15

Värderingen av råvaruinnehållet (främst nickel) i Sandvik Steels lager har påverkat produktområdets resultat för 1989 med -100 MSEK (1988 +250 MSEK). Effekterna ligger till största delen i sista kvartalet.

De extraordinära intäkterna och kostnaderna uppgick netto till 199 MSEK (-57). Häri ingår bland annat realisationsvinster vid försäljningen av aktier i Seco Tools AB och USAB.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter blev 3.068 MSEK (2.755).

Vinsten per aktie efter beräknad full skatt blev 1989 34:55 SEK (29:80). Inklusivt extraordinära intäkter och kostnader uppgick den till 37:90 SEK (29:15). Vinsten per aktie efter beräknad full skatt, inklusive intressebolagsandelar och efter full konvertering av utestående konverteringslån blev 34:10 SEK (29:85). Vinsten per aktie efter betald skatt blev 39:20 SEK (40:80). (Med betald skatt avses för inkomståret upplupen skatt.)

Upplupna skatter uppgick till 725 MSEK (631), vilket motsvarar 24% (23) av resultatet före dispositioner. Vinstdelningsskatt ingår med 7 MSEK (53) och särskild vinstskatt med 14 MSEK. Beräknade framtida skatter avser den skatt som skjuts på framtiden till följd av andel i underskott i delägda kommanditbolag. Skatten har beräknats enligt nya skattesatser som framgår under avsnittet Skatter i Redovisningsprinciper.

Beräknade framtida skatter skuldförs bland övriga långfristiga skulder och uppgick till 381 MSEK (464).

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader blev per produktområde:

	1989 MSEK	1988 MSEK	För- ändring MSEK
Hårdmetall	1.773	1.562	211
Stål	420	677	-257
Sågar och Verktyg	76	123	-47
Process System	194	162	32
Övrig verksamhet	406	288	118
Koncernen totalt	2.869	2.812	57

Övrig verksamhet omfattar dels regionbolag och mindre enheter, dels koncernfunktioner inklusive finansrörelsen. I finansrörelsen ingår utlåning till produktområdena på affärsmässiga villkor samt förvaltning av koncernens likvida medel.

FINANSIERING

	1989	1988
Kassaflöde, MSEK	652	-686
Likvida medel 31.12, MSEK	4.896	4.767
Lån 31.12, MSEK	4.758	4.959
Räntenetto, MSEK	53	32
Finansnetto inkl valutakursdifferenser, MSEK	53	104
Räntetäckningsgrad, ggr	6,3	7,5
Soliditet, %	43	36
Andel riskbärande kapital, %	52	45
Skuldsättningsgrad, ggr	0,6	0,8
Justerat eget kapital, MSEK	9.412	7.018
Justerat eget kapital per aktie, SEK	173:00	130:95

Definitioner och nya skattesatser sid 30.

Nettofinansieringen från rörelsen uppgick till 1.996 MSEK (1.892). Häri ingick realisationsvinst vid försäljning av aktier i Seco Tools AB och USAB samt betalning av en revers på 547 MSEK som erhöles i samband med försäljning 1983 av aktierna i Krångede AB. Kassaflödet blev 652 MSEK (-686).

Koncernens likvida medel ökade med 129 MSEK till 4.896 MSEK (1988 var ökningen 522 MSEK).

Lånen, exklusive konverteringslån, minskade med 201 MSEK (1988 en ökning med 1.088 MSEK).

Redovisade valutakursdifferenser på lån utgjorde -7 MSEK vilka realiserades i samband med amorteringar. Mot orealiserade kursförluster, vilka var -13 MSEK, har avräkning skett genom orealiserade kursvinster. Orealiserade kursvinster som ej bokförts uppgick 31.12 1989 till 120 MSEK (165).

Genom konverteringar av 1985 års konvertibla lån till anställda ökade antalet aktier med 804.854 st och utgjorde vid årets slut 54.397.038 st. Detta ökade eget kapital med 64 MSEK varav 20 MSEK aktiekapital och 44 MSEK reservfond.

INVESTERINGAR

	1989	1988
Investeringar i anläggningar, MSEK	1.116	775
D:o i % av fakturering	5,9	4,7
Företagsförvärv, MSEK	343	517
Investeringar i leasingverksamhet, MSEK	715	1.450
Totala investeringar, MSEK	2.174	2.742
D:o i % av fakturering	11,6	16,7

I Sverige uppgick investeringarna till 880 MSEK (823), varav 739 MSEK (431) avser moderbolaget inklusive kommissionärsbolag.

Genom beslut av regeringen i maj 1989 förlängdes Sandviks tidigare tillstånd att använda 1.695 MSEK av investeringsfondmedel att gälla t o m december 1991. T o m 1989 har 1.105 MSEK utnyttjats.

FORSKNING, UTVECKLING OCH KVALITETSSÄKRING

Sandvik satsar starkt och långsiktigt på grundläggande materialforskning, på produkt- och processutveckling och på kvalitetsstyrning. Resurserna som avsatts till FoU-verksamhet har varit fortsatt höga.

Koncernens kostnader 1989 för forskning, utveckling och kvalitetssäkring var 799 MSEK (711), vilket utgör 4,3% (4,3) av faktureringen.

PERSONAL

	1989	1988
Antal anställda 31.12	26.779	26.501
Medelantal anställda	26.881	26.180

Nettoeffekten av årets förvärv och avyttringar av företag var en ökning med 49. För jämförbara verksamheter ökade antalet anställda med 229 personer (1988 en minskning med 104 personer).

Antalet anställda i moderbolaget och kommissionärsbolagen uppgick den 31.12 1989 till 9.275 personer (9.223). Koncernens antal anställda i Sverige den 31.12 1989 uppgick till 10.717 personer (10.402).

Antalet anställda inom de olika affärsområdena framgår av kommentarer per affärsområde sid 6-19.

Uppgifter om personalkostnader samt medelantalet anställda i Sverige och utomlands återfinns på sid 37.

Koncernens resultaträkning

	1989	1988
Belopp i MSEK		
Fakturerad försäljning Not 2	18.769	16.413
Tillverknings-, försäljnings- och administrations- kostnader Not 3	-15.199	-13.065
Resultatandel till anställda	-60	-66
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	3.510	3.282
Avskrivningar enligt plan Not 4	-694	-574
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	2.816	2.708
Finansiella poster:		
Utdelning på aktier	7	7
Ränteintäkter Not 5	588	527
Räntekostnader Not 5	-535	-495
Kursdifferenser på lån Not 6	-7	65
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER Not 7	2.869	2.812
Extraordinära intäkter Not 8	293	16
Extraordinära kostnader Not 8	-94	-73
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER	3.068	2.755
Bokslutsdispositioner:		
Skillnad mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar Not 4, 19	-574	-537
Förändring av varulagerreserver Not 20	203	-233
Förändring av investeringsfonder och förnyelsefonder Not 21	497	344
Övriga bokslutsdispositioner Not 22	-134	-36
RESULTAT FÖRE SKATTER	3.060	2.293
Upplupna skatter	-725	-631
Beräknade framtida skatter Not 27	+22	-369
RESULTAT EFTER SKATTER	2.357	1.293
Minoritetsandel i årets resultat	-53	-6
ÅRETS KONCERNRESULTAT	2.304	1.287

Koncernens finansieringsanalys

	1989	1988
Belopp i MSEK		
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter.....	3.068	2.755
Återläggning av avskrivningar	694	574
Återläggning av orealiserade kursdifferenser på lån.....	-10	-36
Återläggning av realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar.....	-157	55
Förändring av spärrkonton för fondavsättningar samt likviditetskonto i Riksbanken.....	-16	-53
Upplupna skatter	-725	-631
Utdelningar	-324	-226
Summa internt tillförda medel	2.530	2.438
FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		
Förändring av lager	-537	-704
Förändring av kortfristiga fordringar	382	-454
Förändring av räntefria rörelseskulder.....	-379	612
Summa rörelsekapitalförändring	-534	-546
Nettofinansiering från rörelsen	1.996	1.892
NETTOINVESTERINGAR		
Förvärv av företag	-414	-688
Förvärv av anläggningar	-1.760	-2.054
Försäljning av företag	746	39
Försäljning av anläggningar	84	125
Nettoinvesteringar	-1.344	-2.578
KASSAFLÖDE	652	-686
EXTERNT TILLFÖRDA/ANVÄNDA MEDEL		
Eget kapital:		
Förändring genom konvertering av lån.....	64	50
Lån:		
Förändring av kortfristiga lån.....	-425	148
Förändring av långfristiga lån.....	158	961
Förändring av konvertibelt lån.....	-64	-27
Summa lån.....	-331	1.082
Övrig finansiering netto:		
Förändring av långfristiga fordringar	-401	-13
Förändring av pensionsskuld	106	109
Förändring av övriga långfristiga skulder.....	5	49
Summa övrig finansiering netto	-290	145
SUMMA EXTERNT TILLFÖRDA/ ANVÄNDA MEDEL	-557	1.277
Omräkningsdifferenser m m	34	-69
ÖKADE LIKVIDA MEDEL.....	129	522

Koncernens balansräkning

TILLGÅNGAR	1989	1988
Belopp i MSEK		
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Kassa och bank.....	803	1.538
Obligationer och andra kortfristiga placeringar..... Not 9	4.093	3.229
Kundväxlar	514	423
Kundfordringar	3.168	3.035
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	241	244
Övriga kortfristiga fordringar	901	824
Varulager	5.390	4.838
	15.110	14.131
SPÄRRKONTON FÖR FONDAVSÄTTNINGAR Not 10	25	15
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Aktier och andelar..... Not 11, 24	696	707
Långfristiga fordringar..... Not 12	214	280
Goodwill och andra immateriella tillgångar..... Not 13	105	161
Pågående anläggningsarbeten.....	206	236
Maskiner och inventarier..... Not 14	4.693	3.684
Fastigheter..... Not 14	1.526	1.435
	7.440	6.503
SUMMA TILLGÅNGAR.....	22.575	20.649
Ställda panter..... Not 15	1.306	1.294

SKULDER OCH EGET KAPITAL	1989	1988
Belopp i MSEK		
KORTFRISTIGA SKULDER		
Växelskulder	144	133
Leverantörskulder	1.138	1.236
Skatteskulder	406	508
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1.397	1.319
Kortfristiga lån	2.462	2.878
Övriga kortfristiga skulder	695	920
	6.242	6.994
LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Långfristiga lån	2.296	2.081
Avsatt till pensioner	1.250	1.140
Övriga långfristiga skulder	645	754
	4.191	3.975
KONVERTERINGSLÅN	51	115
MINORITETSANDEL		
I eget kapital	305	39
I obeskattade reserver	224	15
OBESKATTADE RESERVER		
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	2.495	1.933
Varulagerreserver	1.090	1.298
Investerings- och förnyelsefonder	480	959
Övriga obeskattade reserver	291	153
	4.356	4.343
EGET KAPITAL		
Bundet eget kapital: Not 25		
Aktiekapital	1.360	1.340
Bundna reserver	1.206	959
	2.566	2.299
Fritt eget kapital:		
Fria reserver	2.335	1.589
Årets omräkningsdifferens	1	-7
Årets koncernresultat	2.304	1.287
	4.640	2.869
Summa eget kapital	7.206	5.168
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	22.575	20.649
Ansvarsförbindelser	364	347

Redovisning moderbolaget

Resultaträkning	Belopp i MSEK		Finansieringsanalys	
	1989	1988	1989	1988
Fakturerad försäljning.....Not 2	7.488	6.836		
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnaderNot 3	-6.497	-5.476		
Resultatandel till anställda	-60	-66		
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	931	1.294		
Avskrivningar enligt planNot 4	-256	-220		
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	675	1.074		
Finansiella poster:				
Utdelning på aktier, dotterföretag.....	290	227		
Utdelning på aktier, andra företag.....	7	4		
Räntor från dotterföretag	23	26		
Övriga ränteintäkter.....Not 5	261	357		
Räntor till dotterföretag.....	-188	-32		
Övriga räntekostnader.....Not 5	-225	-297		
Kursdifferenser på lån.....Not 6	-7	75		
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	836	1.434		
Extraordinära intäkter.....Not 8	7	1		
Extraordinära kostnader.....Not 8	-16	-145		
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER.....	827	1.290		
Bokslutsdispositioner:				
Skilnad mellan bokförings- mässiga och planenliga				
avskrivningarNot 4, 19	-177	-82		
Förändring av varulagerreserv ...Not 20	193	-217		
Förändring av investerings- fond.....Not 21	396	227		
Förändring av förnyelsefondNot 21	5	14		
Koncernbidrag	-618	-863		
Förändring av internvinstreserv	-43	23		
Övriga bokslutsdispositionerNot 22	-27	5		
RESULTAT FÖRE SKATTER.....	556	397		
Upplupna skatter	-82	-80		
Beräknade framtida skatterNot 27	+92	-113		
ÅRETS NETTORESULTAT.....	566	204		
			INTERNT TILLFÖRDA MEDEL	
			Resultat före bokslutsdispositioner	
			och skatter	827 1.290
			Återläggning av avskrivningar	256 220
			Återläggning av orealiserade	
			kursdifferenser på lån	- -46
			Återläggning av realisationsresultat på	
			avytrade aktier och anläggningar	27 65
			Förändring av spärkonto för fondavsätt-	
			ningar samt likviditetskonto i Riksbanken	-21 -20
			Upplupna skatter	-82 -80
			Utdelningar	-322 -224
			Koncernbidrag	-618 -863
			Summa internt tillförda medel	67 342
			FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	
			Förändring av lager	-108 -318
			Förändring av kortfristiga fordringar	1.170 -136
			Förändring av räntefria	
			rörelseskulder	1.093 982
			Summa rörelsekapitalförändring	2.155 528
			Nettofinansiering från rörelsen	2.222 870
			NETTOINVESTERINGAR	
			Förvärv av företag	-298 -116
			Förvärv av anläggningar	-441 -315
			Förändring av moderbolagets lång-	
			fristiga engagemang i dotterföretag	-2.089 -505
			Försäljning av företag	514 2
			Försäljning av anläggningar	8 14
			Nettoinvesteringar	-2.306 -920
			KASSAFLÖDE	-84 -50
			EXTERNT TILLFÖRDA/ANVÄNDA MEDEL	
			Eget kapital:	
			Förändring genom konvertering av lån ..	64 50
			Lån:	
			Förändring av kortfristiga lån.....	-660 -609
			Förändring av långfristiga lån.....	-44 -2
			Förändring av konvertibelt lån.....	-64 -58
			Summa lån.....	-768 -669
			Övrig finansiering netto:	
			Förändring av långfristiga	
			fordringar	6 576
			Förändring av pensionsskuld	71 84
			Förändring av långfristiga	
			skulder	-10 52
			Summa övrig finansiering netto.....	67 712
			SUMMA EXTERNT TILLFÖRDA/ ANVÄNDA MEDEL.....	-637 93
			FÖRÄNDRADE LIKVIDA MEDEL ...	-721 43

Balansräkning	Belopp i MSEK		1989	1988	1989	1988
	1989	1988				
TILLGÅNGAR					SKULDER OCH EGET KAPITAL	
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					KORTFRISTIGA SKULDER	
Kassa och bank.....	28	28			Leverantörskulder.....	419 479
Obligationer och andra kortfristiga placeringar..... Not 9	2.100	2.821			Skatteskulder.....	80 138
Fordringar på dotterföretag.....	234	816			Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.....	571 536
Kundfordringar.....	480	516			Kortfristiga lån..... Not 17	725 1.385
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.....	149	141			Övriga kortfristiga skulder till dotterföretag.....	2.317 945
Övriga kortfristiga fordringar.....	117	648			Övriga kortfristiga skulder till andra..... Not 16	207 403
Varulager.....	2.312	2.204				4.319 3.886
	5.420	7.174				
SPÄRRKONTON FÖR FONDAVSÄTTNINGAR..... Not 10	18	-			LÅNGFRISTIGA SKULDER	
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					Långfristiga lån..... Not 17	568 619
Aktier och andelar i dotterföretag..... Not 11	4.029	2.128			Avsatt till pensioner..... Not 18	973 902
Aktier och andelar i andra företag..... Not 11	341	432			Skulder till dotterföretag.....	41 9
Fordringar på dotterföretag.....	468	386			Övriga långfristiga skulder.....	207 303
Övriga långfristiga fordringar..... Not 12	43	75				1.789 1.833
Immateriella tillgångar..... Not 13	1	-			KONVERTERINGSLÅN..... Not 26	20 84
Pågående anläggningsarbeten.....	102	127			OBESKATTADE RESERVER	
Maskiner och inventarier..... Not 14	1.348	1.164			Ackumulerade avskrivningar utöver plan..... Not 19	1.436 1.262
Fastigheter..... Not 14	642	640			Varulagerreserv..... Not 20	973 1.166
	6.974	4.952			Investeringsfond..... Not 21	462 858
SUMMA TILLGÅNGAR.....	12.412	12.126			Förnyelsefond..... Not 21	- 5
Ställda panter..... Not 15	522	556			Internvinstreserv..... Not 23	235 192
					Övriga obeskattade reserver..... Not 22	74 47
						3.180 3.530
					EGET KAPITAL..... Not 25	
					Bundet eget kapital:	
					Aktiekapital (54.397.038 aktier å nominellt 25 SEK)..... Not 26	1.360 1.340
					Reservfond.....	221 154
						1.581 1.494
					Fritt eget kapital:	
					Balanserade vinstmedel.....	957 1.095
					Årets nettoresultat.....	566 204
						1.523 1.299
					Summa eget kapital.....	3.104 2.793
					SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL.....	12.412 12.126
					Ansvarsförbindelser..... Not 28	210 281

Redovisningsprinciper

ALLMÄNT

Sandvik beaktar i denna årsredovisning i allt väsentligt de riktlinjer som utfärdats av IASC och, för internationellt verksamma företag, av OECD.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningsprinciperna är i huvudsak oförändrade jämfört med föregående år. Ändringar har dock gjorts i följande avseenden:

- Minoritetens andel även av obeskattade reserver redovisas i balansräkningen för 1989, och efter ändring av föregående års redovisning, för 1988. I resultaträkningen redovisas liksom tidigare år minoritetens andel av årets resultat.
- För 1989 redovisas orealiserade kursförluster för långfristiga skulder först efter det att avräkning skett av orealiserade kursvinster för sådana skulder.
- Finansiella kostnader hänförliga till leasingobjekt i helägt finansbolag redovisas bland rörelsens kostnader.

KONCERNREDOVISNING

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget och de bolag i vilka moderbolaget har mer än hälften av rösterna eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande.

Bokslutet upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens vinstmedel inräknas i koncernens egna kapital endast i den mån de uppkommit efter den tidpunkt då dotterbolaget förvärvades.

Övervärde på aktier i förvärvade dotterföretag (den skillnad som uppstår genom att anskaffningskostnaden är större än det förvärvade bolagets egna kapital inklusive andel i obeskattade reserver) fördelas på anläggningar och goodwill. Övervärde i anläggningar avskrivs i enlighet med vad som redovisas nedan under anläggningar. Goodwill avskrivs med minst 10 % per år.

Undervärde på aktier i förvärvade dotterföretag (den skillnad som uppstår genom att anskaffningskostnaden är mindre än det förvärvade bolagets egna kapital inklusive andel i obeskattade reserver), sk badwill, balanseras som skuld och upplöses enligt en i varje specifikt fall upprättad plan.

Omräkning till svenska kronor av de utländska dotterbolagens balans- och resultaträkningar följer IAS 21 (International Accounting Standard 21, Accounting for the Effects of Changes in Foreign Exchange Rates) och FAS 52 (Financial Accounting Standard No. 52, Foreign Currency Translation).

För flertalet utländska dotterbolag är den lokala valutan den naturliga valutan för bolagens kassaflöden och den är därför behandlad som deras sk funktionella valuta. Dessa bolags balansräkningar omräknas till balansdagens kurs och resultaträkningar till årets genomsnittskurs. Den differens som därvid uppkommer mellan årets resultat i balansräkningen och årets resultat i resultaträkningen redovisas i en särskild post under eget kapital. De förändringar av koncernens obeskattade reserver och egna kapital som uppstår genom variationer i balansdagskurserna jämfört med föregående årsskifte har förts direkt till den aktuella balansposten. Årets förändringar specificeras i respektive not till koncernens balansräkning.

För flertalet utländska bolag som är verksamma i höginflationsländer har en omräkning till svenska kronor gjorts så att man mäter resultatet på i stort sett samma sätt som om deras verksamhet bedrivits i Sverige. Detta innebär i huvudsak att dessa företags verksamhet redovisas i svenska kronor med omräkning enligt den sk monetary-nonmonetary-metoden. De omräkningsdifferenser som härvid uppstår har i sin helhet förts över resultaträkningen. De finansiellt relaterade omräkningsdifferenserna ingår i finansiella intäkter och kostnader. De rörelserelaterade omräkningsdifferenserna ingår i tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader.

Vid klassificeringen av eget kapital i koncernen som bundet respektive fritt har som fritt kapital betraktats från respektive bolag utdelningsbart kapital, förutsatt att det belopp med vilket bolaget bidrar till koncernens egna kapital är positivt. Till det fria kapitalet har dock ej hänförs högre belopp än det med vilket bolaget ingår i koncernens egna kapital. Vid bedömningen av utdelningsbarhet har betalningsrestriktioner beaktats och avdrag gjorts för nettoeffekten av förekommande utdelningsskatter. Resterande eget kapital utgör bundet kapital.

Företag som förvärvats under året redovisas i resultaträkningen endast för tiden från förvärvstillfället. Företag som avyttrats under året redovisas i resultaträkningen fram till avyttringstillfället. Den koncernmässiga realisationseffekten av avyttringen, vilken redovisas som en extraordinär post, har justerats för nettoresultatet fram till avyttringsdagen.

I det helägda finansbolaget Sandvik Leasing ABs resultaträkning redovisas finansiella kostnader hänförliga till leasingobjekt bland rörelsens kostnader. Motsvarande redovisning sker i koncernresultaträkningen.

FINANSIERINGSANALYS. REDOVISNING AV FÖRVÄRV OCH AVYTTRING AV DOTTERFÖRETAG

Köpeskillingen för förvärvade respektive avyttrade bolag redovisas i finansieringsanalysen under rubriken förvärv av företag respektive försäljning av företag. De tillgångar och skulder som de förvärvade respektive avyttrade bolagen hade vid förvärvet respektive försäljningen ingår ej i finansieringsanalysens redovisning av rörelsekapitalförändring, nettoinvesteringar och externt använda/tillförda medel.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Fordringar och skulder i utländsk valuta hos svenska och utländska koncernföretag

Kortfristiga till rörelsen direkt knutna fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas i de enskilda företagen efter balansdagens valutakurser. I de fall terminssäkring av valutor har förekommit har terminskursen använts. Framkomna kursvinster avräknas mot kursförluster oavsett valuta, varefter en eventuell överskjutande kursförlust belastar företagets rörelseresultat. En eventuell överskjutande kursvinst redovisas ej förrän den realiserats.

Långfristiga fordringar och skulder samt lån, vilka formellt är kortfristig upplåning men som till sin innebörd är långsiktiga, har upptagits till den lägsta respektive högsta av den ursprungliga anskaffningsdagens och balansdagens kurser. Framkomna orealiserade kursvinster på långfristiga skulder avräknas mot orealiserade kursförluster varefter en eventuell överskjutande kursförlust redovisas i resultaträkningen under rubriken kursdifferenser på lån. Här redovisas också de kursdifferenser som realiserats under året.

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningskostnad enligt FIFO-principen, återanskaffningskostnad eller verkligt värde. Erforderligt avdrag för inkurans har skett.

Anläggningar

Anläggningar redovisas efter avdrag för ackumulerade planliga avskrivningar. Planliga avskrivningar i industrirörelsen baseras på anläggningarnas anskaffningsvärde och beräknad ekonomisk livslängd; för maskiner och inventarier normalt mellan 5 och 15 år, för byggnader mellan 10 och 50 år samt för markanläggningar 20 år. För datautrustning tillämpas en degressiv avskrivning baserad på en livslängd av 3–5 år. Planliga avskrivningar i leasingrörelsen inom dotterbolaget Sandvik Leasing AB baseras på den affärsmässiga upplägningen i respektive leasingavtal vilket innebär progressiv avskrivning enligt annuitetsmodell. Skillnaden mellan bokföringsmässiga och planliga ackumulerade avskrivningar redovisas som obeskattad reserv.

Avskrivning på oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar för byggnader sker med 2 % på ursprunglig uppskrivning.

Intäktsredovisning och vinstavräkning

Försäljningsintäkter redovisas vid leverans med avdrag för mervärdesskatt, rabatter och returer. Fakturerad försäljning och vinst från långfristiga kontrakt avräknas när slutfakturering sker.

Resultatandelar

Resultatandelar (inklusive sociala kostnader) till anställda i Sverige redovisas som rörelsekostnader.

Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder medger konsolidering genom avsättning till obeskattade reserver. Företagen kan härigenom i viss utsträckning disponera redovisade vinster så att de stannar kvar i rörelsen utan att omedelbart beskattas.

Av de obeskattade reserverna kan en del sägas utgöra latent skatteskuld och en del eget kapital. Om obeskattade reserver upplöses och tillförs vinsten blir det återförda beloppet föremål för inkomstbeskattning.

Skatter

Koncernens olika företag beräknar inkomstskatter i enlighet med de skatteregler som gäller i de länder där vinsten har uppkommit. Dessa skatter baseras normalt på den lokalt redovisade vinsten före skatt, beräknad enligt redovisningsprinciper som kan avvika från koncernens. Dessa avvikelser justeras vid upprättandet av koncernens bokslut. Sk latent skatter inkluderar ej i koncernens skattekostnad. I årets skattekostnad ingår betalda utländska kupongskatter för aktieutdelning till moderbolaget eller andra koncernföretag. Latent skatteskuld avseende förvärvade obeskattade reserver i förvärvade bolag redovisas bland långfristiga skulder.

Den skatt som skjuts på framtiden till följd av andel i nettoförluster i delägda kommanditbolag reserveras som skattekostnad och skuldförs bland långfristiga skulder. Den uppskjutna skatten ingår därmed i resultaträkningen under rubriken beräknade framtida skatter men exkluderas ur finansieringsanalysens skattebetalningar respektive ändring av räntefria långfristiga skulder.

Till följd av det under hösten 1989 framlagda förslaget om reformerad företagsbeskattning har i 1989 års bokslut reserveringar för framtida skatter beräknats utifrån skattesatsen 30%. Samtidigt har tidigare års reserveringar beräknade efter skattesatsen 52% nedjusterats till 30%. På samma sätt har den latent skatteskulden i förvärvade obeskattade reserver nedjusterats till 30%. Minskningen av dessa tidigare reserveringar redovisas under posten skatter i resultaträkningen.

I de finansiella nyckeltalen för 1989 är beräknad full skatt baserad på för året aktuella skattesatser och i beräkningen av eget kapital/sysselsatt kapital har obeskattade reserver belastats med 40 % latent skatt (f.å. 50 %).

DEFINITIONER

Resultat per aktie

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året. Vid skatteberäkningen har tillämpats för de olika koncernbolagen gällande skattesatser. Hänsyn har härvid tagits till kända skattefria intäkter och skattelindringar, liksom till periodiseringskillnader i enskilda bolag och koncernbokslut. Genomsnittlig, teoretiskt beräknad, skattesats för koncernen är då 33 % 1989 (43 % 1988).

Resultat per aktie inklusive extraordinära intäkter och kostnader

Resultat före bokslutsdispositioner och skatter med avdrag för minoritetsintresse häri och för beräknad skatt dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året.

Resultat per aktie inklusive andelar i intressebolag

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse och med tillägg för icke utdelade resultatandelar i intresseföretag med avdrag för beräknad skatt dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året.

Resultat per aktie efter full konvertering

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader efter återläggning av räntekostnader för konverteringslån med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintessen och med tillägg för icke utdelade resultatandelar i intresseföretag efter avdrag för beräknad skatt dividerat med genomsnittligt teoretiskt antal utestående aktier respektive år vid full konvertering.

Resultat per aktie efter betald skatt

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för minoritetsintresse enligt resultaträkningen och upplupna skatter enligt finansieringsanalysen dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier respektive år.

Justerat eget kapital

Redovisat eget kapital plus 60 % (50 % före 1989) av obeskattade reserver exklusive minoritetsintressen minus föreslagen utdelning.

Soliditet

Redovisat eget kapital plus 60 % (50 % före 1989) av obeskattade reserver exklusive minoritetsintressen i relation till totalt kapital.

Andel riskbärande kapital

Redovisat eget kapital minus föreslagen utdelning plus obeskattade reserver och minoritetsintressen i relation till totalt kapital.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande kort- och långfristiga skulder (inkl pensionsskuld) dividerat med redovisat eget kapital med tillägg för minoritetsintresse och 60 % (50 % före 1989) av obeskattade reserver.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser på lån, dividerat med räntekostnader och valutakursdifferenser på lån.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturering i relation till genomsnittligt totalt kapital.

Avkastning på justerat eget kapital efter skatt

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt och minoritetsandel i procent av genomsnittligt justerat eget kapital.

En approximativ beräkning av real avkastning på justerat eget kapital görs genom att ovan definierade nominella avkastning reduceras med årets inflation mätt som förändring i konsumentprisindex i Sverige från december ena året till december följande år.

Räntabilitet på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader plus kostnadsräntor och kursdifferenser på lån i procent av genomsnittligt totalt kapital med kortfristiga räntefria rörelseskulder och 40 % (50 % före 1989) av obeskattade reserver frånräknade.

Tillämpning av US GAAP

(AMERIKANSKA REDOVISNINGSPRINCIPER)

Sandvik-koncernens bokslut har upprättats enligt svenska redovisningsprinciper. Dessa skiljer sig från amerikanska redovisningsprinciper i följande, för Sandvik-koncernen, väsentliga avseenden:

Obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige och vissa andra länder tillåter avsättning till obeskattade reserver. Amerikanska redovisningsprinciper tillåter inte sådana avsättningar.

Latent skatt

Enligt svensk redovisningspraxis görs inte avsättningar för latent skatt. Amerikanska principer kräver att respektive år belastas med därtill hänförlig skatt. I efterföljande avstämning har de latent skatterna därvid beräknats enligt den "liability method" som f n införs i amerikansk redovisningspraxis.

Uppskrivning av tillgångar

Svenska redovisningsprinciper medger i vissa situationer uppskrivning av anläggningstillgångarna utöver anskaffningskostnaden. Detta påverkar även de avskrivningar som görs på anläggningstillgångarna. Sådana uppskrivningar tillåts inte av amerikanska redovisningsprinciper.

Aktivisering av räntekostnader

Amerikanska redovisningsprinciper kräver att räntekostnader som uppstått i samband med finansiering av nyuppförda anläggningstillgångar aktiveras och skrivs av enligt plan medan räntekostnader för finansiering av tillverkning av produkter för försäljning ej får ingå i lagervärdet.

Aktier och andelar i intressebolag

Enligt svensk redovisningspraxis kan aktier och andelar redovisas till anskaffningskostnad och erhålla utdelningar ingå i resultatet för det år utdelningen erhålls. Enligt amerikanska redovisningsprinciper redovisas aktier och andelar i andra företag där röstinnehavet omfattar 20–50 % enligt kapitalandelsmetoden.

Pensionskostnader m m

Nya regler för redovisning av pensionskostnader infördes 1986 i USA. I jämförelse med svensk praxis för redovisning av PRI-pensionskostnader föreligger skillnader främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhållandet att kapitalvärdeberäkning utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfället. Generellt kan bedömas att den årliga pensionskostnaden beräknad enligt de amerikanska reglerna skulle avsevärt understiga årskostnaden för PRI-planen enligt svensk praxis. Skillnaden har dock ej kvantifierats och ingår ej i efterföljande avstämning.

Åtaganden gällande andra förmåner än pension, som träder i kraft vid pensioneringstillfället, har hittills i enlighet med amerikansk praxis ej skuldförts. Åtagandena har inte kunnat kvantifieras och har icke heller skuldförts i koncernen.

Övrigt

Andra områden där tillämpning av amerikanska redovisningsprinciper för Sandvik-koncernen medför icke oväsentliga skillnader avser behandlingen av realiserade kursvinster på lån, långfristiga fordringar och skulder med ej marknadsmässig förräntning, generella reserveringar samt minoritetsintressen.

Tillämpning av amerikanska redovisningsprinciper innebär följande approximativa ändringar av Sandvik-koncernens redovisade nettovinst, vinst per aktie och eget kapital:

Belopp i MSEK, där ej annat anges.	1989	1988
Årets vinst enligt koncernresultaträkningen ...	2.304	1.287
Ökning/minskning för		
Bokslutsdispositioner	8	462
Latent skatt	350	-215
Uppskrivningar	6	23
Aktivisering av räntekostnader	5	14
Andel av resultat i intressebolag	-15	49
Orealiserade kursvinster på lån	-45	-23
Övriga justeringar	-2	35
Beräknad nettovinst enligt amerikanska redovisningsprinciper	2.611	1.632
Beräknad vinst per aktie enligt amerikanska redovisningsprinciper, SEK	48:30	30:65
Motsvarande efter full konvertering av utestående konverteringslån, SEK	47:75	29:95
Eget kapital enligt koncernbalansräkningen ..	7.206	5.168
Ökning/minskning för		
Obeskattade reserver	4.356	4.343
Latent skatt	-1.758	-2.108
Uppskrivningar	-295	-275
Aktivisering av räntekostnader	52	47
Andel av resultat i intressebolag	75	103
Orealiserade kursvinster på lån	120	165
Övriga justeringar	113	115
Beräknat eget kapital enligt amerikanska redovisningsprinciper	9.869	7.558
Beräknat eget kapital per aktie enligt amerikanska redovisningsprinciper, SEK	181:45	141:05
Skattesatsen vid beräkningen av latent skatt har ändrats från 52 % till 40 %.		

Noter och kommentarer

KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS BOKSLUT

Belopp i MSEK, där ej annat anges

NOT 1. Kommissionärsbolagsförhållanden, moderbolaget

Verksamheten i Sverige bedrivs till stor del genom kommissionärsbolag. Nedan angivna bolag har under 1989 bedrivit rörelse under egna namn, men uteslutande för moderbolagets räkning. Moderbolaget redovisar samtliga tillgångar och skulder jämte intäkter och kostnader, som uppstår i kommissionärsrörelsen, i sitt bokslut.

Bolag vilka under 1989 bedrivit rörelse i kommission för moderbolagets räkning: AB Bushman, Guldsmedshytte Bruks AB, AB Sandvik Belts, AB Sandvik Central Service, AB Sandvik Coromant, AB Sand-

vik Hand Tools, AB Sandvik Hard Materials, AB Sandvik Information Systems, AB Sandvik International, AB Sandvik Metal Saws, AB Sandvik Rock Tools, AB Sandvik Saws and Tools, AB Sandvik Steel, AB Sandvik Öberg, AB Swedish Metal Saws, Sandvik Coromant Skandinavien AB, Sandvik Hard Materials Norden AB, Sandvik Stål Försäljnings AB, Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB, Sandvik Windsor AB.

NOT 2. Fakturerad försäljning och moderbolagets inköp

I beloppen för fakturerad försäljning ingår övriga rörelseintäkter enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Övriga rörelseintäkter	48	87	61	154

Av moderbolagets fakturerade försäljning avsåg 5.020 MSEK (4.396), dvs 67% (64) försäljning till koncernföretag. Exportandelen utgjorde 83% (82). Av moderbolagets varuinköp hänförde sig 251 MSEK (163), dvs 8% (6) till koncernföretag.

NOT 3. Forskning, utveckling och kvalitetssäkring

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Kostnader för				
forskning och utveckling	587	530	418	374
kvalitetssäkring	212	181	103	86
Totalt	799	711	521	460

Samtliga utgifter för forsknings- och utvecklingsarbete samt kvalitetssäkring redovisas som kostnader när de uppkommer.

NOT 4. Avskrivningar

KONCERNEN	Goodwill och andra immateriella tillgångar		Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Markanläggningar		Totalt	
	1989	1988	1989	1988	1989	1988	1989	1988	1989	1988
Avskrivningar enligt plan	-25	-26	-605	-488	-63	-59	-1	-1	-694	-574
Avskrivningar utöver plan	-	-	-629	-515	-26	-23	-1	-1	-656	-539
Bokföringsmässiga avskrivningar	-25	-26	-1.234	-1.003	-89	-82	-2	-2	-1.350	-1.113
varav avskrivningar mot fonder	-	-	-442	-315	-28	-33	-2	-1	-472	-349

Den skillnad mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar 1989, som visas i resultaträkningen, -574 MSEK, består av koncernens avskrivningar utöver plan, -656 MSEK, upplösning av koncernens ackumulerade överavskrivningar på grund av tillkommande minoritetsintresse, 90 MSEK, samt minoritetsandel i årets överavskrivningar, -8 MSEK.

MODERBOLAGET

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Markanläggningar		Totalt	
	1989	1988	1989	1988	1989	1988	1989	1988
Avskrivningar enligt plan	-233	-199	-22	-20	-1	-1	-256	-220
Avskrivningar utöver plan	-164	-78	-13	-4	-	-	-177	-82
Bokföringsmässiga avskrivningar	-397	-277	-35	-24	-1	-1	-433	-302
varav avskrivningar mot fonder	-371	-235	-24	-14	-1	-1	-396	-250

NOT 5. Ränteintäkter och räntekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Ränteintäkter brutto	657	666	261	357
Korrigerig omräkningsdifferenser	-69	-139	-	-
Ränteintäkter	588	527	261	357
Räntekostnader på pensionsskuld	-105	-101	-86	-82
Övriga räntekostnader brutto	-467	-404	-139	-215
Korrigerig omräkningsdifferenser	+37	+10	-	-
Räntekostnader	-535	-495	-225	-297

Korrigerig omräkningsdifferenser avser eliminering av inflationsförluster på räntegenererande monetära tillgångar och inflationsvinster på räntebärande monetära skulder i höginflationsländer.

Sandvik Leasing ABs räntekostnader hänförliga till leasingobjekt redovisas fr o m 1989 bland koncernens tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader. (Sandvik Leasing ABs finansiella kostnader uppgick 1989 till -143 MSEK och 1988 till -22 MSEK.)

NOT 6. Kursdifferenser på lån

Här redovisas kursdifferenser på långa lån och lån som formellt är kortfristiga men till sin innebörd är långfristiga. Övriga kursdifferenser ingår i tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader.

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Förändring av orealiserade kursdifferenser på lån	—	36	—	46
Kursdifferenser på lån som realiserats i samband med amorteringar	-7	29	-7	29
	-7	65	-7	75

NOT 7. Resultat exklusive minoritetsandelar och inklusive resultatandelar i intresseföretag

	Koncernen	
	1989	1988
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	2.869	2.812
Minoritetens andel härav	-80	-13
Återföring av utdelning från intresseföretag	-7	-4
Resultatandelar i intresseföretag	4	97
	2.786	2.892

Väsentliga minoritetsintressen föreligger i följande bolag: Seco Tools AB (minoritet 38 % fr o m 10 juli), Sandvik Asia Ltd. (45%), Sandvik Korea Co. Ltd. (51% 1989, 0% 1990), Barrenas Sandvik Andina S.A. (32%). Följande bolag räknas som intresseföretag i koncernen: ANSAB AB (50%), Avesta Sandvik Tube AB (25%), Balzers Sandvik Coating AB (49%), Devillé S.A. (35%), Diamant Boart Stratabit S.A. (50%), Eurotungstène Poudre S.A. (49%), Fagersta-Seco AB (31%), Fagersta Stainless AB (50%), Rolltech International AB (50%), Uddeholm Strip Steel AB (50% t o m 7 juni).

NOT 8. Extraordinära intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Extraordinära intäkter				
Realisationsvinst vid försäljning av aktier och företag	293	8	7	—
Realisationsvinst vid försäljning av fastigheter	—	8	—	—
Diverse	—	—	—	1
	293	16	7	1

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Extraordinära kostnader				
Nedskrivning av aktier och andelar	-81	-68	-16	-52
Realisationsförlust vid försäljning av aktier och företag	-6	—	—	-92
Realisationsförlust vid försäljning av fastigheter	—	-5	—	-1
Diverse	-7	—	—	—
	-94	-73	-16	-145

NOT 9. Obligationer och andra kortfristiga placeringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Obligationer och andra värdepapper	1.504	914	1.425	861
Kortfristiga placeringar	2.589	2.315	675	1.960
Totalt	4.093	3.229	2.100	2.821

Koncernen hade vid årsskiftet utestående sk räntearbitrageaffärer på 296 MSEK (328). Av dessa svarade moderbolaget för 296 MSEK (292). Dessa har redovisats netto.

NOT 10. Spärrkonton för fondavsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Spärrkonton i Sveriges Riksbank för allmänna investeringsfonder	23	11	18	—
för förnyelsefonder	—	2	—	—
Övriga spärrkonton	2	2	—	—
Totalt	25	15	18	—

NOT 11. Aktier och andelar

Koncernens resp moderbolagets innehav av aktier och andelar vid utgången av 1989 framgår av specifikation på sid 38.

NOT 12. Övriga långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Förskott till leverantörer	3	3	2	2
Likviditetskonto i Riksbanken	—	56	—	26
Övriga fordringar	211	221	41	47
Totalt	214	280	43	75

Medel inestående på likviditetskonto i Riksbanken förfaller till betalning under 1990 varför de redovisas bland kortfristiga fordringar.

NOT 13. Goodwill och andra immateriella tillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Patent och andra immateriella tillgångar	33	45	1	—
Goodwill	72	116	—	—
Totalt	105	161	1	—

NOTER OCH KOMMENTARER

NOT 14. Anläggningar

Maskiner och inventarier, byggnader, mark och markanläggningar samt jordbruks- och skogsfastigheter redovisas till nettovärde efter avskrivningar enligt plan och oavskrivet belopp av ackumulerade upp-

skrivningar. Ackumulerade avskrivningar härutöver redovisas bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan.

KONCERNEN	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1989	1988	1989	1988	1989	1988	1989	1988
Anskaffningsvärde	8.812	7.412	1.858	1.744	1	1	236	194
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-4.119	-3.728	-797	-737	-	-	-15	-13
Planmässiga restvärden	4.693	3.684	1.061	1.007	1	1	221	181
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	-	-	117	120	10	10	116	116
Restvärden	4.693	3.684	1.178	1.127	11	11	337	297
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-2.268	-1.710	-208	-205	-	-	-19	-18
Bokförda värden	2.425	1.974	970	922	11	11	318	279
Taxeringsvärden ¹	-	-	865	849	11	11	125	143

¹ Uppgifterna avser den svenska koncern delen. Bokförda värdet av fastigheter i utländska dotterföretag uppgick till 754 MSEK (681).

MODERBOLAGET	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1989	1988	1989	1988	1989	1988	1989	1988
Anskaffningsvärde	3.258	2.936	721	696	1	1	40	39
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1.910	-1.772	-352	-332	-	-	-11	-10
Planmässiga restvärden	1.348	1.164	369	364	1	1	29	29
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	-	-	117	120	10	10	116	116
Restvärden	1.348	1.164	486	484	11	11	145	145
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-1.263	-1.099	-156	-146	-	-	-17	-17
Bokförda värden	85	65	330	338	11	11	128	128
Taxeringsvärden ²	-	-	810	811	11	11	117	117

² Taxeringsvärdet på industrifastigheter inkluderar enligt gällande bestämmelser industritillbehör.

NOT 15. Ställda panten

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Fastighetsinteckningar	687	714	89	121
Företagsinteckningar	619	580	433	435
Totalt	1.306	1.294	522	556

Härutöver har pantsatts fordringar avseende räntearbitrageaffärer. Jämför not 9.

NOT 16. Övriga kortfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Förskott från kunder	51	52	1	2
Övriga kortfristiga skulder	644	868	206	401
Totalt	695	920	207	403

NOT 17. Koncernexterna lån

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Kortfristiga lån				
Euro Commercial Paper och EuroNotes	655	966	427	543
Amortering inom ett år av långfristiga lån	390	183	292	85
Övriga kortfristiga lån	1.417	1.729	6	757
Summa kortfristiga lån	2.462	2.878	725	1.385
Långfristiga lån				
Obligationslån	292	318	277	301
Förlagslån	24	30	5	10
Övriga lån	1.980	1.733	286	308
Summa långfristiga lån	2.296	2.081	568	619
Samtliga lån	4.758	4.959	1.293	2.004

Moderbolagets upplåning i utländska valutor har en sammansättning som är anpassad till den svenska valutakorgen. Detta innebär att Sandviks valutarisk är begränsad vid förskjutningar av berörda valutors värde gentemot svenska kronan inom valutakorgen.

Låneamorteringar

Låneamorteringar för moderbolaget enligt överenskomna löptider per låneavtal (inkl omsättning av förfallande kortfristig upplåning) redovisas nedan:

	1989	1988
	Inom 1 år	725
År 2	271	269
3	191	26
4	94	186
5	7	90
Därefter	5	48
	1.293	2.004

NOT 18. Avsatt till pensioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Avsatt till PRI-pensioner	1.014	919	930	848
Avsatt till övriga pensioner	236	221	43	54
Totalt	1.250	1.140	973	902

NOT 19. Ackumulerade avskrivningar utöver plan

	KONCERNEN				MODERBOLAGET			
	Maskiner och in- ventarier	Industri- och bostads- byggnader	Mark- anlägg- ningar	Totalt	Maskiner och in- ventarier	Industri- och bostads- byggnader	Mark- anlägg- ningar	Totalt
Redovisat vid slutet av 1988	1.710	205	18	1.933	1.099	146	17	1.262
Förändring p g a ändrade omräkningskurser 1989	1	-2	-	-1	-	-	-	-
Förändring p g a tillkommande minoritetsintresse	-72	-18	-	-90	-	-	-	-
Årets avskrivningar utöver plan	629	26	1	656	164	13	-	177
Avskrivningar på uppskrivning	-	-3	-	-3	-	-3	-	-3
Redovisat vid slutet av 1989	2.268	208	19	2.495	1.263	156	17	1.436

Den skillnad mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar som visas i koncernens resultaträkning innehåller förutom ovan redovisade resultatposter även minoritetsandel i årets överavskrivningar.

NOT 20. Varulagerreserv

	Kon- cernen	Moder- bolaget	Förändringen av varulagerreserver enligt koncernens resultaträkning innehåller förutom ovan redovisade resultatposter även minoritetsandel i årets lagerreservförändring.
Redovisat vid slutet av 1988	1.298	1.166	
Förändring p g a ändrade omräkningskurser 1989	-1	-	
Förändring p g a tillkommande minoritetsintresse	-28	-	
Förändring under 1989	-179	-193	
Redovisat vid slutet av 1989	1.090	973	
Varulagerreserv i procent av lagervärde vid slutet av 1989	20	42	

NOT 21. Investerings- och förnyelsefonder

	KONCERNEN			MODERBOLAGET		
	Allmänna inve- sterings- fonder	Förnyelse- fonder	Totalt	Allmän inve- sterings- fond	Förnyelse- fond	Totalt
Redovisat vid slutet av 1988	951	8	959	858	5	863
Förändring p g a ändrade omräkningskurser 1989	1	-	1	-	-	-
Förändring p g a tillkommande minoritetsintesse	-12	-	-12	-	-	-
Tillkommer:						
Avsättning under 1989	11	-	11	-	-	-
Avgår:						
Ianspråktaget belopp för investeringar i						
maskiner och inventarier	-442	-	-442	-371	-	-371
industri- och bostadsbyggnader	-28	-	-28	-24	-	-24
markanläggningar	-2	-	-2	-1	-	-1
För omkostnader	-	-7	-7	-	-5	-5
Nettoförändring redovisad över resultaträkningen	-473	-7	-480	-396	-5	-401
Redovisat vid slutet av 1989	479	1	480	462	-	462

Förändringen av investeringsfonder och förnyelsefonder enligt koncernens resultaträkning innehåller förutom ovan redovisade resultatposter även minoritetsandel i årets investeringsfondförändring.

NOT 22. Övriga obeskattade reserver

	Kon- cernen	Moder- bolaget
Kursriskreserv finansiella placeringar:		
Redovisat vid slutet av 1988	38	38
Avsättning 1989	9	9
Redovisat vid slutet av 1989	47	47
Övriga obeskattade reserver:		
Redovisat vid slutet av 1988	115	9
Förändring p g a ändrade omräkningskurser 1989	4	-
Avsättning 1989	125	18
Redovisat vid slutet av 1989	244	27
Totalt redovisat vid slutet av 1989	291	74

NOT 23. Internvinstreserv

MODERBOLAGET

Internvinstreserven i Sandvik AB utgörs av skillnaden mellan försäljningspriser och Sandvik ABs samtliga kostnader för sålda varor avseende de produkter, levererade av Sandvik AB, som på balansdagen ligger kvar hos utländska dotterbolag, efter avdrag för av dotterbolagen gjorda, härtill hänförliga, lagernedskrivningar.

NOTER OCH KOMMENTARER

NOT 24. Kapitalandelar i intresseföretag

Koncernens kapitalandelar i intresseföretag är 260 MSEK (329) vilket överskrider bokfört värde med 75 MSEK (103). Kapitalandelarna har härvid värderats enligt den sk kapitalandelsmetoden vilket innebär att de omfattar Sandviks andel av eget kapital och eget kapital-delen av obeskattade reserver, justering för kvarstående goodwill samt reservering för realiserade internvinster.

I denna beräkning ingår följande intresseföretag: ANSAB AB (50%), Avesta Sandvik Tube AB (25%), Balzers Sandvik Coating AB (49%), Devillé S.A. (35%), Diamant Boart Stratabit S.A. (50%), Eurotungstene Poudre S.A. (49%), Fagersta-Seco AB (31%), Fagersta Stainless AB (50%), Rolltech International AB (50%).

NOT 25. Förändring av eget kapital

KONCERNEN	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Omräk- nings- differens	Koncern- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1988	1.340	959	1.589	-7	1.287	5.168
Förändring p.g.a. ändrade omräkningskurser 1989	-	6	-25	-	-3	-22
Överföring av 1988 års resultat och omräkningsdifferens	-	-	1.277	7	-1.284	-
Omföring mellan fria och bundna reserver	-	187	-187	-	-	-
Nyemissioner genom konvertering	20	44	-	-	-	64
Preskription av fondaktier	-	3	-	-	-	3
Förändring p.g.a. uppskrivning av anläggningstillgångar	-	6	-	-	-	6
Förändring p.g.a. förvärv och konsolidering av tidigare delägda företag	-	1	3	-	-	4
Utdelning	-	-	-322	-	-	-322
Årets koncernresultat 1989	-	-	-	1	2.304	2.305
Redovisat vid slutet av 1989	1.360	1.206	2.335	1	2.304	7.206

Av det fria egna kapitalet 4.640 MSEK enligt koncernens balansräkning har sammanlagt 75 MSEK föreslagits till avsättning till bundna reserver av bolagens styrelser.

Uppgifter om aktiekapital och konverteringslån lämnas i not 26 nedan.

MODERBOLAGET

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanse- rade vinst- medel	Netto- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1988	1.340	154	1.095	204	2.793
Överföring av 1988 års resultat	-	-	204	-204	-
Avsättning till reservfond	-	20	-20	-	-
Nyemissioner genom konvertering	20	44	-	-	64
Preskription av fondaktier	-	3	-	-	3
Utdelning	-	-	-322	-	-322
Årets nettoresultat 1989	-	-	-	566	566
Redovisat vid slutet av 1989	1.360	221	957	566	3.104

NOT 26. Aktiekapital

AKTIEKAPITAL SAMT ANTAL AKTIER

	1989	1988
A Bundna	41.170.069	41.170.069
A Fria	675.094	675.094
B Fria	12.551.875	11.747.021
	54.397.038	53.592.184

En bunden aktie får ej förvärfas av utländska medborgare eller av vissa i bolagsordningen angivna juridiska personer som är öppna för utländskt inflytande. En fri aktie får däremot förvärfas av envar. A-aktier medför 1 röst per aktie medan B-aktier medför 1/10 röst per aktie.

Sandvik-aktien är noterad på Stockholms och Londons (B fria) fondbörser. Aktier kan även handlas i USA via sk ADR (American Depositary Receipts).

Antalet aktier berättigade till utdelning för år 1989 utgör 54.398.908 st. Antalet överstiger ovanstående per 31.12.1989 till följd av konverteringar under tiden 1.1–20.2.1990.

KONVERTIBELT LÅN

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 102,8 MSEK till 12% ränta. Lånet som riktades till alla anställda inom Sandvik-koncernen kan konverteras från och med den 1.3.1988 till och med den 15.3.1992. De konvertibla skuldebrevens har ett nominellt belopp av 425 SEK och hela multipler därav. Konverteringskursen är 79:50 SEK efter 1987 års fondemission och split och konvertering sker till B-aktier. Under 1989 har konverteringar på nominellt 64,1 MSEK gjorts medförande en ökning av aktiekapitalet med 20,1 MSEK och av antalet B-aktier med 804.854 st. Vid full konvertering av lånet kommer antalet B-aktier att öka med 256.055 st jämfört med läget den 31.12.1989. Aktiekapitalet kommer att öka med 6,4 MSEK.

Vid full konvertering av utestående konverteringslån skulle antalet aktier vara 54.653.093 st.

Se även avsnittet Sandvik-aktien sid 46, som innehåller kursutveckling, data per aktie, ägarförhållanden m.m.

NOT 27. Beräknade framtida skatter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Reservering/återföring under året för framtida skatt	-177	-369	20	-113
Ändring av tidigare års reservering p.g.a. förändrad skattesats från 52% till 30%	199	-	72	-
Totalt	22	-369	92	-113

NOT 28. Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1989	1988	1989	1988
Diskonterade växlar	141	158	-	-
Pensionsförpliktelser utöver dem som redovisats under pensionsskuld (kapitaliserat värde)	19	21	1	1
Övriga borgens- och ansvarsförbindelser	204	168	209	280
Totalt	364	347	210	281
varav för dotterföretag			101	155

Personal

PERSONALKOSTNADER, MSEK

	Koncernen		Moderbolaget och kommissio- närslagen	
	1989	1988	1989	1988
Löner och ersättningar:				
Styrelse och verk- ställande direktör				
Sverige.....	18	16	14	13
Utanför Sverige.....	70	62	—	—
Övriga anställda				
Sverige.....	1.700	1.493	1.465	1.316
Utanför Sverige.....	2.398	2.160	4	4
Summa.....	4.186	3.731	1.483	1.333
Övriga personalkostnader ..	1.560	1.343	787	675
Resultatandel till anställda (inkl sociala kostnader).....	60	66	60	66
Totalt.....	5.806	5.140	2.330	2.074

MEDELANTALET ANSTÄLLDA

	Koncernen		Moderbolaget och kommissio- närslagen	
	1989	1988	1989	1988
Sverige.....	10.694	10.315	9.229	9.119
Utanför Sverige.....	16.187	15.865	48	46
Totalt.....	26.881	26.180	9.277	9.165

MEDELANTALET ANSTÄLLDA¹ UTANFÖR SVERIGE FÖRDELAT PÅ LÄNDER

	Antal anställda		Antal anställda	
	1989	1988	1989	1988
Moderbolaget och kommissionärslagen				
Bulgarien.....	5	3		
Kina.....	10	8		
Pakistan.....	6	6		
Sovjetunionen.....	7	6		
Ungern.....	6	4		
Övriga länder ²	15	18		
Utanför Sverige totalt.....	49	45		
Koncernen utanför Sverige				
Argentina.....	142	145		
Australien.....	524	428		
Belgien.....	88	90		
Brasilien.....	1.139	1.141		
Bulgarien.....	5	3		
Canada.....	402	402		
Chile.....	50	39		
Colombia.....	55	49		
Danmark.....	325	341		
Filippinerna.....	34	32		
Finland.....	108	104		
Frankrike.....	1.528	1.676		
Haiti.....	43	59		
Hongkong.....	16	15		
Indien.....	1.207	1.217		
Indonesien.....	6	11		
Irland.....	9	9		
Italien.....	890	920		
Japan.....	443	443		
Kenya.....	15	14		
Kina.....	10	8		
Korea.....	62	48		
Malaysia.....	34	34		
Mexico.....	451	521		
Nederländerna.....	184	175		
Norge.....	57	46		
Nya Zeeland.....			34	33
Pakistan.....			6	6
Peru.....			52	46
Polen.....			6	6
Portugal.....			209	225
Schweiz.....			150	142
Singapore.....			70	67
Sovjetunionen.....			7	6
Spanien.....			379	368
Storbritannien.....			2.044	2.119
Sydafrika.....			526	508
Taiwan.....			142	14
Thailand.....			11	9
Turkiet.....			11	8
Ungern.....			6	4
USA.....			3.288	3.181
Venezuela.....			30	32
Västtyskland.....			1.126	1.086
Zambia.....			46	42
Zimbabwe.....			48	45
Österrike.....			121	115
Övriga länder ²			4	8
			16.143	16.040

¹ Medelantalet anställda har här beräknats som ett genomsnitt av antalet anställda 31.12 1989 och 31.12 1988. I tabellen ovan och i förvaltningsberättelsen har medelantalet anställda angivits baserat på mätningar vid flera tidpunkter under året.

² Länder i vilka medelantalet anställda är mindre än 5.

Löner och ersättningar utanför Sverige har omräknats till svenska kronor efter årets medelkurs. Lagstadgad specifikation över medelantalet anställda per kommun i Sverige och löner per land utanför Sverige insänds till Patent- och Registreringsverket. Denna specifikation kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken.

Aktieinnehav

SANDVIK ABs INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

Enligt balansräkning 31.12 1989

		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet 1.000	Nom. värde kSEK	Bokfört värde kSEK
SVERIGE	AB Bushman ¹	500	100	SEK 50	50	50
	Danit Hårdmetall AB	500	100	SEK 50	50	—
	Edmeston AB	40.000	100	SEK 4.000	4.000	3.000
	Fagersta Rostfria Applikationer AB	500	100	SEK 50	50	—
	Fragoso AB	500	100	SEK 50	50	—
	Guldsmidshytte Bruks AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Gusab Holding AB	1.830.884	100	SEK 45.772	45.772	50.000
	Kapman AB	80.000	100	SEK 8.000	8.000	—
	Metals & Powders Trollhättan AB	30.000	100	SEK 3.000	3.000	10.000
	AB Sandvik Belts ¹	500	100	SEK 50	50	50
	AB Sandvik Central Service ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Coromant ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Coromant Skandinavien AB ¹	50.000	100	SEK 5.000	5.000	5.000
	AB Sandvik Duvan	500	100	SEK 50	50	50
	AB Sandvik Falken	500	100	SEK 50	50	50
	Sandvik Far East Ltd. AB	10.000	100	SEK 10.000	10.000	10.000
	Sandvik Fastighetsförvaltning AB	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Hand Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Hard Materials ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Hard Materials Norden AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Information Systems ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik International ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Invest AB	1.711.068	97	SEK 42.777	42.777	157.202
	Sandvik Leasing AB	500.000	100	SEK 50.000	50.000	49.950
	AB Sandvik Luftfartsintressenter	500	100	SEK 50	50	50
	AB Sandvik Metal Saws ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Process Systems	25.000	100	SEK 2.500	2.500	2.500
	AB Sandvik Rock Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Saws and Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Steel ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Stål Försäljnings AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Svalan	500	100	SEK 50	50	50
	Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Tranan	500	100	SEK 50	50	50
	Sandvik Windsor AB ¹	50.000	100	SEK 5.000	5.000	8.900
	AB Sandvik Öberg ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Örnen	500	100	SEK 50	50	50
	Sandvikens Brukspersonals Byggnadsförening upa.	—	100	SEK 2.941	2.941	—
	Sandviks Aktiesparfondförvaltning AB	2.500	100	SEK 250	250	250
	Seco Tools AB ²	92.000	0,3	SEK 230	230	1.306
	Steebide International AB	15.000	100	SEK 1.500	1.500	1.000
	AB Swedish Metal Saws ¹	500	100	SEK 50	50	50
	Trellbo AB	500	100	SEK 50	50	—
	Vilande bolag, helägda ³	—	—	SEK 1.110	1.110	550
ARGENTINA	Sandvik Argentina S.A.C. e I.	1.049.217	100	ARA 10.492	34	5.000
BRASILIEN	Sandvik do Brasil S.A.	1.843.678	100	NCZ 11.062	5.752	46.072
CANADA	Sandco Ltd.	205	100	CAD 2	11	—
COLOMBIA	Sandvik Colombia S.A.	28.733	94 ⁴	COP 28.733	422	—
COSTA RICA	Sandvik Centroamérica S.A.	330	100	CRC 330	25	—
FILIPPINERNA	Sandvik Philippines, Inc.	81.066	100	PHP 8.107	2.229	2.500
INDIEN	Sandvik Asia Ltd.	316.800	55	INR 31.680	11.500	5.500
JAPAN	Sandvik K.K.	2.600.000	100	JPY 2.600.000	112.385	130.000
KENYA	Sandvik Kenya Ltd.	35.000	96	KES 700	196	—
KOREA	Sandvik Manufacturing Co. Ltd.	105.730	100	KRW 1.057.300	9.724	8.603
MALAYSIA	Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.	7.500	100	MYR 750	1.710	1.442
MAROCKO	Sandvik Maroc S.A.	93	100	MAD 9	8	—
MEXICO	Sandvik Mexicana S.A. de C.V.	130.071.374	75 ⁴	MXP 13.007.137	50.769	32.996
NEDERLÄNDERNA	Sandvik Nederland B.V.	20.000	100	NLG 7.000	22.698	10.000
	Sandvik Finance B.V.	18.002	100	NLG 18.002	55.824	3.313.714
PERU	Sandvik del Perú S.A.	52.002.890	100	PEI 52.003	52	—
	Barrenas Sandvik Andina S.A.	273.295.216	68	PEI 273.295	273	2.200
PORTUGAL	Sandvik Portuguesa Lda.	—	100	PTE 99.800	4.050	8.300
	Sandvik Obergue-Limas e Mecânica, Lda ...	—	100	PTE 99.995	4.085	8.770
SCHWEIZ	Sanfinanz AG	997	100	CHF 199	804	735
SPANIEN	Minas y Metalurgia Española S.A.	60.000	50 ⁴	ESP 60.000	3.390	3.700
STORBRITANNIEN	Madison Tools Ltd.	274.999	100	GBP 275	2.735	6.000

SANDVIK ABs INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet	Nom. värde 1.000 kSEK	Bokfört värde kSEK	
Enligt balansräkning 31.12 1989							
THAILAND	Sandvik Thailand Ltd.	744	99	THB	504	118	–
TURKIET	Sandvik Istanbul Tiçaret Ltd. Şti	–	100	TRL	14.925	35	–
VENEZUELA	Sandvik Venezuela C.A.	6.250	100	VEB	6.250	844	–
VÄSTTYSKLAND	Sandvik Automation GmbH	–	100	DEM	4.000	14.654	7.000
	Sandvik GmbH.	–	100	DEM	35.000	128.233	130.000
	Sandvik Process Systems GmbH	–	38 ⁴	DEM	1.558	5.708	3.420
ZAMBIA	Sandvik (Zambia) Ltd.	499.999	100	ZMK	1.000	290	–
ZIMBABWE	Sandvik (Pvt) Ltd.	233.677	100	ZWD	467	1.280	3.269
							4.029.329

¹ Kommissionärsbolag

² Ytterligare 61,6% innehas av andra företag inom koncernen. Seco Tools har dotterbolag i 15 länder

³ Specifikation över vilande bolag kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken

⁴ Resterande aktier innehas av andra företag inom koncernen

FÖRÄNDRING AV BOKFÖRT VÄRDE AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG, kSEK

	Redovisat vid slutet av 1988	2.128.165	
Förvärv		266.038	
Nyemissioner och kapitaltillskott		2.038.520	
Avyttringar		–403.391	
Nedskrivningar		–3	
	Redovisat vid slutet av 1989	4.029.329	Vissa upp- och nedskrivningar, vilka balanserar varandra, har företagits inom posten aktier och andelar i dotterföretag.

SANDVIK ABs INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I ANDRA FÖRETAG		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet	Nom. värde 1.000 kSEK	Bokfört värde kSEK	
Enligt balansräkning 31.12 1989							
INTRESSEFÖRETAG							
SVERIGE	ANSAB AB	5.000	50	SEK	500	500	500
	Balzars Sandvik Coating AB	28.420	49	SEK	2.842	2.842	3.466
	Rolltech International AB	250	50	SEK	25	25	–
	Svenska Charterintressenter AB	330	33	SEK	17	17	142
BELGIEN	Diamant Boart Stratabit S.A.	574.575	50	BEC	574.575	100.436	95.513
FRANKRIKE	Eurotungstène Poudre S.A.	112.353	49	FRF	11.235	12.032	7.737
	Devillé S.A.	14.000	35	FRF	1.204	1.289	7.216
JUGOSLAVIEN	WO Tools-PP-Corun		30			18.926	18.926
STORBRITANNIEN	Rolltechnology Ltd.	2.500	50	GBP	3	27	27
							133.527
ÖVRIGA FÖRETAG							
	ABB-Cerama AB	1.585	12	SEK	793	793	2.048
	Bruksinvest AB	24.000	15	SEK	2.400	2.400	15.000
	Fastighetspartner AB	20.000	4	SEK	5.500	5.500	5.500
	Nemo Offshore AB & Co KB ¹						67
	Nord Bay KB ¹						21.596
	Prevas AB	20.000	20	SEK	1.780	1.780	1.797
	AB Programator	20.000	8,6	SEK	75.750	75.750	75.750
	Svenska Charterintressenter KB ¹						27.678
	Stena Danicas Intressenter KB ¹						20.810
	Swedish Aircraft ONE KB ¹						18.354
	Swedish Airlease KB ¹						16.551
	Diverse företag						1.936
							340.614

¹ Sandvik AB är kommanditdelägare

FÖRÄNDRING AV BOKFÖRT VÄRDE AV AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG OCH ÖVRIGA FÖRETAG, kSEK

	Redovisat vid slutet av 1988	431.555	
Förvärv		33.378	
Nyemissioner		107	
Avyttringar		–106.560	
Nedskrivningar		–17.866	
	Redovisat vid slutet av 1989	340.614	Nedskrivningarna har belastat årets resultat och redovisas som extraordinära kostnader.

KONCERNENS AKTIEINNEHAV		Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet 1.000	Nominellt värde kSEK	Bokfört värde kSEK	
Enligt balansräkning 31.12 1989						
INTRSESFÖRETAG						
SVERIGE	Avesta Sandvik Tube AB	150.000	25	SEK 15.000	15.000	30.460
	Fagersta Stainless AB	400.000	50	SEK 40.000	40.000	40.000
	Fagersta-Seco AB	5.000	50	SEK 500	500	500
	Fastighetsförvaltande kommanditbolag ¹					120.270
ITALIEN	Impero S.p.A.	25.450	20	ITL 254.500	1.242	7.088
STOR-BRITANNIEN	Metinox Steels Ltd.	2.505	25,1	GBP 3	25	1.492
TURKIET	Seco Kestak A.S.	49.000	49	TRL 49.000	113	—
USA	Amstek Metals		48			17.031
						216.841
ÖVRIGA FÖRETAG						
SVERIGE	KB Flygplanet 1 ¹					13.120
	Epsilon Air Services KB ¹					16.669
	KB Metroflyg ¹					32.815
	Mega Carrier KB ¹					36.746
	Skandinaviska Luftfartsintressenter Nr 3 KB ¹					11.295
BRASILIEN	Sociedade Tecnica de Ferramentas Ltda.	320.000	20	BRC 320	2	1.026
SPANIEN	Industrias Bonastre, S.A.	2.500	10	ESP 5.000	283	1.182
USA	Harvest Ventures Limited Partnership		30			12.078
	Automation Intelligence	395.648	12	USD 1.333	8.271	8.271
	Övriga aktier och andelar					5.243
						355.286
					Sandvik ABs innehav	340.614
					Koncernens innehav	695.900

¹ Ägande Sandvik-bolag är kommanditdelägare.

AKTIER OCH ANDELAR I VÄSENTLIGA RÖRESEDRIVANDE KONCERNFÖRETAG ÄGDA INDIREKT AV SANDVIK AB 31.12 1989

Koncernens innehav i %		Koncernens innehav i %	
AUSTRALIEN	Sandvik Australia Pty. Ltd. 100	NORGE	Sandvik Norge A/S. 100
	Sandvik Hard Materials Pty. Ltd. 100		Sandvik Rock Tools A/S. 100
BELGIEN	Sandvik S.A. (Belgium) N.V. 100		Stavangerbor A/S. 95
CANADA	Sandvik Canada, Inc. 100	NYA ZEELAND	Sandvik New Zealand Ltd. 100
	Sandvik Process Systems Canada Ltd. 100	SCHWEIZ	Sandvik A.G. 100
	Sandvik Tube, Inc. 100		Santrade Ltd. 100
CHILE	Sandvik Chilena Ltda. 100	SINGAPORE	Sandvik South East Asia Private Ltd. ... 100
DANMARK	A/S Sandviken. 100		Sandvik Trading Singapore Pte. Ltd. ... 100
	Danit A/S. 100	SPANIEN	Sandvik Española S.A. 100
FINLAND	Suomen Sandvik Oy. 100	STOR-BRITANNIEN	Osprey Metals Ltd. 100
FRANKRIKE	CERMEP S.A. 51		Sandvik Band Saws Ltd. 100
	Frodistri S.A. 100		Sandvik Hard Materials Ltd. 100
	Le Burin S.A. 100		Sandvik Ltd. 100
	Morgon S.A. 100		Sandvik Rock Tools Ltd. 100
	Safety S.A. 100		Sandvik Process Systems Ltd. 100
	Sandvik Aciers S.N.C. 100		Sterling Tubes Ltd. 100
	Sandvik Coromant S.N.C. 100	SVERIGE	Gusab Stainless AB. 100
	Sandvik Hard Materials S.A. 100		Munkfors Tråd AB. 100
	Sandvik Outillage S.N.C. 100	SYDAFRIKA	Sandvik (Pty) Ltd. 100
	Sandvik Process Systems S.A. 100	TAIWAN	Sandvik Taiwan Ltd. 100
	Sandvik Rock Tools S.N.C. 100		Titan (Taiwan) Pty. Ltd. 100
	Sandvik S.A. 100	THAILAND	Svenska Trading Co. Ltd. 49
	Sandvik Tobler S.A. 100	USA	Sandvik, Inc. 100
HAITI	Windsor Caribe S.A. 100		Sandvik Latin America, Inc. 100
HONGKONG	Sandvik Hongkong Ltd. 100		Sandvik Process Systems, Inc. 100
IRLAND	Sandvik Ireland Ltd. 100		Sandvik Rhenium Alloys, Inc. 100
ITALIEN	Sandvik Italia S.p.A. 100		Sandvik Rock Tools, Inc. 100
	Sandvik Process Systems S.p.A. 100		Sandvik Special Metals Corp. 100
JAPAN	Steebide International K.K. 100		Sandvik Windsor Corp. 100
KOREA	Sandvik Korea Co. Ltd. 49		The Gordon N. Cameron Co. 100
LUXEMBURG	Sansafe S.A. 100	VÄST-TYSKLAND	Gusab Federdraht Vertriebs GmbH 100
MEXICO	Sandvik de México S.A. de C.V. 100		Sandvik Hard Materials GmbH 100
	Tungstemex S.A. de C.V. 100		Sandvik Kosta GmbH 100
NEDER-LÄNDERNA	Sandvik Process Systems B.V. 100	ÖSTERRIKE	Gusab AWS Ges.m.b.H. 80
			Sandvik in Austria Ges.m.b.H. 100
			Sandvik Process Systems Ges.m.b.H. ... 100

Vinstdisposition

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att från föregående år balanserade vinstmedel	956.963.217
samt årets vinst.....	566.253.170
Kronor	1.523.216.387

disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas 7:50 kronor per aktie.....	407.991.810
till reservfonden avsättes	51.574.416
i ny räkning överföres	1.063.650.161
Kronor	1.523.216.387

Sandviken den 8 mars 1990

Percy Barnevik
Ordförande

Bo Boström

Lars-Ove Håkansson

Göran Lindstedt

Lars Malmros

Hans-Eric Ovin

Sven Ågrup

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 28 mars 1990

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

Nils-Axel Frisk

Revisionsberättelse

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SANDVIK AKTIEBOLAG

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1989. Granskningen har utförts enligt god revisionsssed.

MODERBOLAGET

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs

att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet
för räkenskapsåret.

KONCERNEN

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Sandviken den 28 mars 1990

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

Nils-Axel Frisk

Styrelse och revisorer

STYRELSE, ORDINARIE

Direktör Percy Barnevik, ordförande, Zürich, f 1941.
Verkställande direktör och koncernchef i ABB Asea Brown Boveri Ltd.
Styrelseledamot i Fläkt AB, Skanska AB och Förvaltnings AB Providentia.
Styrelseordförande i Sandvik AB sedan 1983.
Aktieinnehav i Sandvik: 10.000 st.

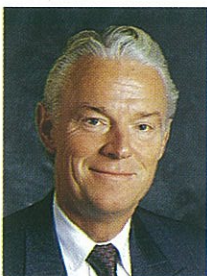
Direktör Hans-Eric Ovin, Malmö, f 1928.
Styrelseordförande i Beijer Industries, Bra Böcker AB, HDF-Bolagen AB, Scan Coin AB, AB Stafsjö Bruk och Stena AB.
Styrelseledamot i AGA AB, Stena Metall AB och AB Volvo Penta.
Styrelseuppdrag i Kjell och Märtha Beijers stiftelse och Industri AB Österlen.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1976.

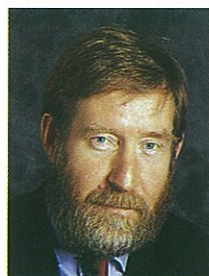
Herr Bo Boström, Åshammar, f 1949.
Ordförande i Metallklubben, AB Sandvik Steel, Sandviken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1988. (arbetstagarrepresentant)

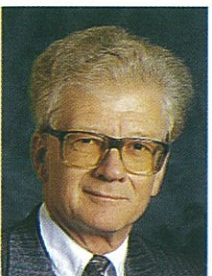
Direktör Lars-Ove Håkansson, Danderyd, f 1937.
Verkställande direktör och koncernchef i Skanska AB.
Styrelseledamot i Skanska AB, Banister Continental Ltd., Canada, Graningeverkens AB, Handelsbanken, Industri AB Euroc, Investment AB Cardo, JM Byggnads och Fastighets AB, Selmer-Sande Entreprenör A/S, Norge, Stockholms Läns Stadshypoteksförening, Svenska Arbetsgivareföreningen (suppl.).
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1989.

Direktör Sven Ågrup, Lidingö, f 1930.
Styrelseordförande i AGA AB.
Styrelseledamot i AB Volvo, Telefon AB LM Ericsson, Handelsbanken, Nobel Industrier Sverige AB och Gamlestaden AB.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.
Aktieinnehav i Sandvik: 2.000 st.

Herr Göran Lindstedt, Sandviken, f 1942.
Vice ordförande i Sandvik ABs SIF-klubb.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1989. (arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 70 st.

Direktör Lars Malmros, Tekn. Dr. h.c., Deurle, Belgien, f 1927.
Verkställande direktör i Techman NV, Deurle, Belgien.
Styrelseordförande i Institutet för Verkstads-teknisk Forskning (IVF).
Styrelseledamot i Perstorp AB, Kalmar Industries AB, ASG AB, VME Group NV, IBEL, Antwerpen, samt BBL, Gent.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

Direktör Per-Olof Eriksson, Sandviken, f 1938.
Verkställande direktör och koncernchef i Sandvik AB.
Styrelseledamot i Industriförbundet, Handelsbanken, SSAB Svenskt Stål AB och AB SKF.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984.
Aktieinnehav i Sandvik: 4.300 st;
konvertibellån motsvarande 26.408 st.

REVISORER

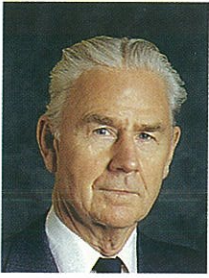
Ordinarie

Aukt revisor Bo Fridman,
Stockholm
Direktör Nils-Axel Frisk,
Stockholm

Suppleanter

Advokat Magnus Schiller,
Stockholm
Aukt revisor Bernhard Öhrn,
Stockholm

STYRELSESUPPLEANTER

Bruksdisponent Lennart Ollén,
Sandviken, f 1921.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1979.

Herr Eino Honkamäki,
Gimo, f 1943.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1974.
(arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 698 st.

Herr Stig Lennart Nyström,
Sandviken, f 1944.
Ordförande i SALF-klubben vid Sandvik i
Sandviken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1986.
(arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 498 st.

Koncernledning, staber och servicebolag

*Ebbe Bengtsson (t v) och
Lars Östholm, vice verkställande
direktörer.*

*Frv Olle Cederlund, koncernstab Finans, Carl Martinsson, Revision,
Stig Åhlander, Skatter och Risk Management, Anders Vrethem, Ekonomi.
(Bertil Aronsson, Forskning och Utveckling, är stationerad i Frankrike.)*

*Frv Lennart Höög, koncernstab Personal, Malcolm Falkman, Juridik,
Carl Lindberg, Samhällskontakt, Björn Jonson, Marknadskommunikation.*

*Frv Peter Lundh, VD, AB Sandvik
Information Systems och Börje Andréas-
son, VD, AB Sandvik Central Service.*

Affärsenheter

Närhet till kunden utgör en viktig del av Sandviks filosofi. Genom 160 bolag i 50 länder erbjuds kunderna lokal service med det internationella företagens resurser och erfarenhet. För att tillförsäkra kunderna snabba leveranser av produkter enligt nationell standard har många av enheterna egen tillverkning. I vissa länder är inhemsk tillverkning en förutsättning för fortsatt verksamhet. I förteckningen nedan har medtagits de viktigare rörelsedrivande affärsenheter.

EUROPA

BELGIEN

Sandvik S.A. (Belgium) N.V., Bryssel
Chef: *Georges Verhoeven*

Diamant Boart Stratabit S.A., Bryssel (50%)

Chef: *Staffan Paues*

BULGARIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Sofia
Chef: *Robert Hartinger*

DANMARK

A/S Sandviken, Köpenhamn
Chef: *Jens Aage Jensen*

Sandvik Danit A/S, Espergaerde
Chef: *Roland Setterberg*

FINLAND

Suomen Sandvik Oy, Helsingfors
Chef: *Erik Nylund*

FRANKRIKE

Sandvik S.A., Orléans
Chef: *André Baron*

Sandvik Coromant, Orléans
Chef: *André Baron*

Sandvik Tobler S.A., Paris
Chef: *Jacques Garih*

Sandvik Rock Tools S.N.C., Nanterre
Chef: *Jean-Louis Meyer*

Morgon S.A., Bourg-en-Bresse
Chef: *Ole Jakobsen*

Sandvik Hard Materials S.A., Epinouze
Chef: *Hans Gass*

Sandvik Aciers, Orléans
Chef: *Udo Vogt*

Sandvik Outillage, Orléans
Chef: *Jean Brisson*

Sandvik Process Systems S.A., Paris
Chef: *Jean Benko*

IRLAND

Sandvik Ireland Ltd., Dublin
Chef: *H. William Beck*

ITALIEN

Sandvik Italia S.p.A., Milano
Chef: *Jan Eric Sandgren*

Sandvik Process Systems S.p.A., Milano
Chef: *Pier Giorgio Bottacin*

JUGOSLAVIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Belgrad
Chef: *Nils Östblom*

NEDERLÄNDERNA

Sandvik Nederland B.V., Schiedam
Chef: *Louis Cuppens*

Sandvik Process Systems B.V.,
Raamsdonksveer
Chef: *Antoine Sluysmans*

NORGE

Sandvik Norge A/S, Oslo
Chef: *Jon Ambur*

Sandvik Rock Tools A/S, Oslo
Chef: *Torhild Rud*

POLEN

Sandvik Biuro w Warszawie, Warszawa
Chef: *Boguslaw Swiecki*

PORTUGAL

Sandvik Portuguesa Lda, Lissabon
Chef: *Berndt Wijkander*

RUMÄNIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Bukarest
Chef: *Edith Neuhardt*

SCHWEIZ

Sandvik AG, Zürich
Chef: *Mikael Mott*
Santrade Ltd., Luzern
Chef: *Mikael Mott*

SOVJETUNIONEN

Sandvik Moscow
Representative Office, Moskva
Chef: *Olof Axell*

SPANIEN

Sandvik Española S.A., Madrid
Chef: *Bo Linell*

STORBRITANNIEN

Sandvik Ltd., Birmingham
Chef: *David Shail*

Sandvik Coromant U.K., Birmingham
Chef: *David Shail*

Sandvik Rock Tools Ltd., Nuneaton
Chef: *Anders Hägglund*

Sandvik Hard Materials Ltd., Coventry
Chef: *Malcolm Clegg*

Sandvik Steel U.K., Birmingham
Chef: *Ludvig Åkerhielm*

Sterling Tubes Ltd., Walsall
Chef: *W.M. Good*

Sandvik Saws and Tools U.K.,
Birmingham
Chef: *Dianne Thompson*

Sandvik Process Systems Ltd.,
Birmingham
Chef: *Martin Samuelson*

SVERIGE

Sandvik AB, Sandviken
Koncernchef: *Per-Olof Eriksson*

AB Sandvik Coromant, Sandviken
Chef: *Clas Åke Hedström*

AB Sandvik Rock Tools, Sandviken
Chef: *Ole Jakobsen*

AB Sandvik Hard Materials, Stockholm
Chef: *Lars Wahlqvist*

AB Sandvik Steel, Sandviken
Chef: *Gunnar Björklund*

AB Sandvik Saws and Tools, Sandviken
Chef: *Göran Gezelius*

AB Sandvik International, Sandviken
Chef: *Hans Åhman*

Sandvik Coromant Skandinavien AB,
Spånga
Chef: *Sven Flodmark*

Sandvik Hard Materials Norden AB,
Örebro
Chef: *Staffan Frondell*
Gunnar Frisk (1.8 1990)

Sandvik Stål Försäljnings AB, Spånga
Chef: *Åke Landblom*

Sandvik Sågar och Verktyg
Skandinavien AB, Spånga
Chef: *Per Törnell*

AB Sandvik Belts, Sandviken
Chef: *Rolf Hemlin*

AB Sandvik Process Systems,
Sandviken
Chef: *Svante Lindholm*

Sandvik Carbide Production AB,
Stockholm
Chef: *Staffan Frondell*

Guldsmedshytte Bruks AB, Storå
Chef: *Åke Martinson*

Gusab Stainless AB, Mjölby
Chef: *Torbjörn Hedestad*

Metals & Powders Trollhättan AB,
Trollhättan
Chef: *Jan Wallén*

AB Sandvik Hand Tools, Bollnäs
Chef: *Åke Sundby*

AB Sandvik Metal Saws, Lidköping
Chef: *Staffan Larsson*

Sandvik Windsor AB, Edsbyn
Chef: *Sture Lestander*

AB Sandvik Öberg, Eskilstuna
Chef: *Nils Engström*

AB Sandvik Central Service, Sandviken
Chef: *Börje Andréasson*

AB Sandvik Information Systems,
Sandviken
Chef: *Peter Lundh*

TJECKOSLOVAKIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Prag
Chef: *Otto Kames*

UNGERN

AB Sandvik International
Representative Office, Budapest
Chef: *Johann Sulak*

VÄSTTYSKLAND

Sandvik GmbH, Düsseldorf
Chef: *Johan Sörensen*

Sandvik Coromant, Düsseldorf
Chef: Johan Sörensen

Sandvik Automation GmbH, Viernheim
Chef: Arne Cederqvist

Sandvik Kosta GmbH, Renningen
Chef: Johann Taps

Sandvik Rock Tools, Düsseldorf
Chef: Ulrich Fezer

Sandvik Hard Materials GmbH, Köln
Chef: Manfred Winterhager

Sandvik Steel, Düsseldorf
Chef: Roland Grosse

Sandvik Saws and Tools, Düsseldorf
Chef: Björn Hedlund

Sandvik Process Systems GmbH,
 Fellbach
Chef: Håkan Olofsson

ÖSTTYSKLAND
 AB Sandvik International
 Representative Office, Berlin
Chef: Göran Wretås

ÖSTERRIKE
 Sandvik in Austria Ges.m.b.H., Wien
Chef: Helmut Stix

Sandvik Process Systems Ges.m.b.H.,
 Wien
Chef: Otto Weinhold

NORDAMERIKA

CANADA
 Sandvik Canada, Inc., Mississauga, Ont.
Chef: Gunnar Anell

Sandvik Rock Tools North America Co.,
 Montreal, Que.
Chef: Gunnar Anell

Sandvik Tube, Inc., Arnprior, Ont.
Chef: Tom Moylan

Sandvik Process Systems Canada Ltd.,
 Guelph, Ont.
Chef: Colin Crane

USA
 Sandvik, Inc., Fair Lawn, NJ
Chef: Bengt Nelson

Sandvik Coromant Company,
 Fair Lawn, NJ
Chef: James Baker

Sandvik Rock Tools Co., Bristol, VA
Chef: Dale Whitman

Sandvik Mission Drilling Products Co.,
 Houston, TX
Chef: A.R. Schultz

Sandvik Steel Company, Scranton, PA
Chef: Edward Nuzzaci

Sandvik Rhenium Alloys, Inc.,
 Elyria, OH
Chef: Jan C. Carlén

Sandvik Special Metals Corp.,
 Kennewick, WA
Chef: Eugene R. Astley

Sandvik Saws and Tools Company,
 Scranton, PA
Chef: Bill Lavelle

Sandvik Windsor Corp., Milan, TN
Chef: Sture Lestander

Sandvik Process Systems, Inc.,
 Totowa, NJ
Chef: Edward Scott

Diamant Boart Stratabit, Inc.,
 Houston, TX (50%)
Chef: Ed Williams

Sandvik Latin America, Inc.,
 Coral Gables, FL
Chef: Bertil von Essen

LATINAMERIKA

ARGENTINA
 Sandvik Argentina S.A.C. e I.,
 Buenos Aires
Chef: Björn Karlsson

BRASILIEN
 Sandvik do Brasil S.A., São Paulo
Chef: Giancarlo Tazzioli

CHILE
 Sandvik Chilena Ltda, Santiago
Chef: Jorge Durney

COLOMBIA
 Sandvik Colombia S.A., Bogotá
Chef: Victor Manuel Angel

CUBA
 AB Sandvik International
 Representative Office, Havanna
Chef: Gunnel Källström

MEXICO
 Sandvik de México S.A. de C.V.,
 Mexico, D.F.
Chef: Björn von Malmberg

Tungstemex S.A. de C.V., Mexico City
Chef: Ruben Hernandez

PERU
 Sandvik del Perú S.A., Lima
Chef: Juan Retamozo

Barrenas Sandvik Andina S.A.,
 Arequipa
Chef: Hanns Knorr

VENEZUELA
 Sandvik Venezuela C.A., Caracas
Chef: Faustino Menendez

AFRIKA

ALGERIET
 Sandvik S.A. Bureau de Liaison, Alger
Chef: Michel Brand

KENYA
 Sandvik Kenya Ltd., Nairobi
Chef: Jan Nord

SYDAFRIKA
 Sandvik (Pty) Ltd., Benoni
Chef: Tore Lundberg

ZAMBIA
 Sandvik (Zambia) Ltd., Ndola
Chef: Stig Svensson

ZIMBABWE
 Sandvik (Pvt) Ltd., Harare
Chef: James C. MacGregor-Sim

ASIEN

FILIPPINERNA
 Sandvik Philippines, Inc., Manila
Chef: Tan Kian Hoe

HONGKONG
 Sandvik Hongkong Ltd., Hongkong
Chef: Warren Rees

INDIEN
 Sandvik Asia Ltd., Poona
Chef: Wilhelm Sebardt

JAPAN
 Sandvik K.K., Kobe
Chef: Anders Wallin

Steebide International K.K., Yokohama
Chef: Isao Yamamoto

KINA
 AB Sandvik International
 Representative Office, Beijing
Chef: George Jones

KOREA
 Sandvik Korea Ltd., Seoul
Chef: Rolf Palmén

MALAYSIA
 Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.,
 Kuala Lumpur
Chef: Krister Brobeck

PAKISTAN
 AB Sandvik International
 Liaison Office, Karachi
Chef: Ahmad Shabir

SINGAPORE
 Sandvik South East Asia Pte. Ltd.,
 Singapore
Chef: Åke Friberg

TAIWAN
 Sandvik Taiwan Ltd., Taipeh
Chef: Wendell Wang

Titan (Taiwan) Pty. Ltd., Chung Li
Chef: Rudy Lu

THAILAND
 Sandvik Thailand Ltd., Bangkok
Chef: Anucha Kittanamongkolchai

TURKIET
 Sandvik Istanbul Tiçaret Ltd., Şti.,
 Istanbul
Chef: Sune Persson

AUSTRALIEN – NYA ZEELAND

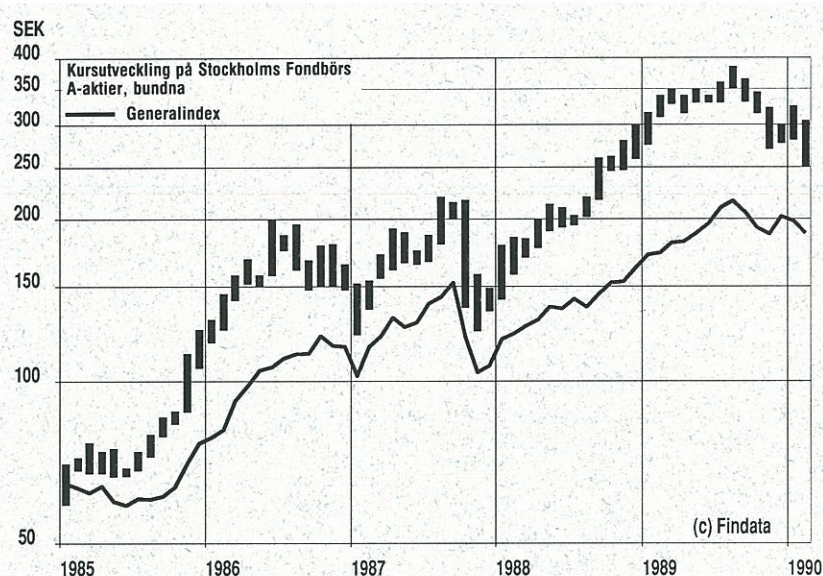
AUSTRALIEN
 Sandvik Australia Pty. Ltd., Sydney
Chef: Alan S. Bellis

Sandvik Hard Materials Pty. Ltd.,
 Newcastle
Chef: Colin Waugh

NYA ZEELAND
 Sandvik New Zealand Ltd., Pakuranga
Chef: Pentti Jähi

Uppgifterna avser april 1990

Sandvik-aktien

DATA PER AKTIE¹, SEK

	1989	1988	1987	1986	1985
Resultat ²	34:55	29:80	19:60	16:30	15:40
Resultat ² inkl andelar i intresseföretag	34:45	30:55	19:80	16:60	15:60
Resultat ² efter full konvertering	34:10	29:85	19:10	15:85	14:90
Resultat efter betald skatt	39:20	40:80	25:90	22:30	23:15
Justerat eget kapital	173:00	130:95	110:60	95:50	82:85
Justerat eget kapital efter full konvertering	172:60	130:50	108:85	93:95	81:20
Utdelning (1989 enligt förslag)	7:50	6:00	4:25	3:50	2:62
Direktavkastning ³ , %	2,5	2,1	3,0	2,3	2,2
Utdelningsandel ⁴ , %	22	20	22	21	17
Börskurser A bundna, årshögsta	385	300	220	200	125
årslägsta	270	142	122	118	59
vid årets slut	295	292	140	150	117
Börskurser B fria, årshögsta	385	299	220	205	133
årslägsta	280	143	119	124	59
vid årets slut	295	298	140	148	124
P/E-tal ⁵	8,5	9,8	7,1	9,1	7,6
Börskurs i % av justerat eget kapital ⁶	171	223	127	157	141
Genomsnittligt antal omsatta aktier per dag på					
Stockholms Fondbörs, A bundna	5.421	9.818	12.008	20.627	35.017
B fria	5.032	7.455	15.128	10.555	14.166
London Stock Exchange, B fria	15.250	14.718 ⁷			

1 Uppgifterna beräknade baserade på svensk bolagsskatt 40 % 1989 och 52 % före 1989.

Uppgifterna för 1985 justerade för 1986 års split och fondemission

2 Resultat efter beräknad full skatt

3 Utdelning dividerad med börskursen för A-aktier vid årets slut

4 Utdelning dividerad med resultatet per aktie efter beräknad full skatt

5 Börskursen för A-aktier vid årets slut i relation till resultat per aktie

6 Börskursen för A-aktier vid årets slut i % av justerat eget kapital per aktie

7 Baserat på perioden oktober–december

Kompletterande definitioner, se sid 30.

DE STÖRSTA AKTIEÄGARNA I SANDVIK AB (MARS 1990)

	I % av röst- värdet	I % av antal aktier
Skanska AB.....	26,4	21,5
Sparbankernas Aktiefonder	11,7	12,7
Allmänna Pensionsfonden, Fjärde Fondstyrelsen.....	5,6	5,7
Försäkringsbolaget SPP.....	5,0	5,0
Handelsbankens Pensionsstiftelse ...	5,0	4,0
Skandia	4,2	4,2
AB Custos	2,5	2,4
Arbetsmarknadsförsäkring Pensionsförsäkrings AB (AMF-p) ...	2,1	2,5
PKbankens Aktiefonder	2,0	1,8
Trygg-Hansa	1,8	2,4
Skandinaviska Bankens Pensionsstiftelse	1,4	1,1
Pensionskassan SHB Försäkringsförening	1,3	1,0

AKTIERNAS FÖRDELNING I SANDVIK AB (MARS 1990)

Ägare till antal aktier	Antal aktie- ägare	% av alla aktie- ägare	Äger tillsam- mans st aktier	% av aktie- kapitalet	Medel- tal per ägare
Högst 500	19.697	84,2	2.354.286	4,3	120
500-1.000	1.908	8,2	1.287.016	2,4	675
1.001-10.000	1.578	6,8	3.686.137	6,8	2.336
10.001-100.000	142	0,6	3.754.237	6,9	26.438
Fler än 100.000	56	0,2	43.317.232	79,6	773.522
	23.381	100,0	54.398.908	100,0	2.327

KONVERTIBELT LÅN

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 103 MSEK till 12 % ränta riktat till de anställda. Detta lån kan konverteras 1.3 1988-15.3 1992. Vid full konvertering kommer antalet aktier att öka med 256.055 st jämfört med läget den 31.12 1989. Aktiekapitalet kommer att öka med 6 MSEK.

Se även not 26 sid 36.

ANALYSER

Följande företag har under de senaste två åren skrivit företagsanalyser om Sandvik:

ABB Aros Fondkommission
Barclays de Zoete Wedd (UK)
Carnegie Fondkommission AB
Carnegie International Limited (UK)
Enskilda
Goldman, Sachs & Co. (UK)
Handelsbanken
Häggelöf & Ponsbach Fondkommission AB
James Capel & Co. (UK)
Kleinwort Grieveson Securities (UK)
Nordberg Capital Inc. (US)
Phillips & Drew (UK)
PKbanken
Robur Capitalförvaltning AB
Stockholm Fondkommission AB
Swiss Bank Corporation (UK)
Warburg Securities (UK)
E Öhman J:or Fondkommission AB

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 10 maj 1990 kl. 14.00 i Folkets Hus, Sandviken.

Aktieägare, som vill delta i bolagsstämman, skall anmäla detta till styrelsen under adress Sandvik AB, Koncernstab Juridik, 811 81 Sandviken, eller per telefon 026-26 10 81. Anmälan skall vara Sandvik AB tillhanda senast den 7 maj 1990 kl. 15.00. För att få rätt att delta måste aktieägare också senast den 30 april 1990 vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste senast den 30 april 1990 hos VPC tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn för att äga rätt att delta i stämman.

Utbetalning av utdelning

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att utdelning för år 1989 lämnas med 7:50 kronor per aktie.

Som avstämningsdag för rätt till utdelning föreslås den 15 maj 1990. Om förslaget antas av bolagsstämman, beräknas utdelningen kunna sändas ut den 22 maj 1990. Utdelningen skickas till dem som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i särskild förteckning över panthavare m fl. Utdelningen sänds ut av Värdepapperscentralen. För att underlätta utdelningsredovisningen bör aktieägare som ändrat adress meddela förändringen till sin bank eller till Värdepapperscentralen VPC AB, 171 18 Solna, i god tid före avstämningsdagen.

Fem år i sammandrag

	1989	1988	1987	1986	1985
Fakturerad försäljning, MSEK	18.769	16.413	13.241	12.721	12.518
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	2.869	2.812	1.871	1.708	1.610
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter, MSEK	3.068	2.755	1.893	1.678	1.609
Resultat per aktie, SEK	34:55	29:80	19:60	16:30	15:40
Utdelning per aktie (1989 enligt förslag), SEK	7:50	6:00	4:25	3:50	2:62
Justerat eget kapital, MSEK	9.412	7.018	5.809	4.978	4.248
Soliditet, %	43	36	36	34	33
Andel riskbärande kapital, %	52	45	46	44	43
Skuldsättningsgrad, ggr	0,6	0,8	0,8	1,0	1,1
Räntetäckningsgrad, ggr	6,3	7,5	5,1	4,4	4,6
Kapitalomsättningshastighet, %	87	87	82	87	93
Likvida medel, MSEK	4.896	4.767	4.245	3.776	2.866
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	22,8	24,7	19,0	18,3	20,5
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, efter inflation, %	15,3	17,7	13,1	14,5	14,1
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,8	25,1	21,3	21,8	21,3
Investeringar:					
– i anläggningar, MSEK	1.116	775	675	669	548
– totalt, MSEK	2.174	2.742	1.422	1.099	552
Kassaflöde, MSEK	652	–686	553	1.099	1.185
Medelantal anställda	26.881	26.180	24.380	24.033	23.905

Definitioner av ovanstående begrepp, se sid 30.

Kompletterande uppgifter per aktie i avsnittet Sandvik-aktien sid 46.

EKONOMISK INFORMATION

Bokslutskommuniké	mars
Årsredovisning	april
Rapport 1:a kvartalet	maj
Halvårsrapport	augusti
Rapport 3:e kvartalet	november

Ekonomisk information kan beställas från
Sandvik AB
Koncernstab Samhällskontakt
811 81 Sandviken
Tel 026-26 10 41

Sandvik AB, 811 81 Sandviken. Tel 026-260000. Fax 026-250340. Telex 47000.

